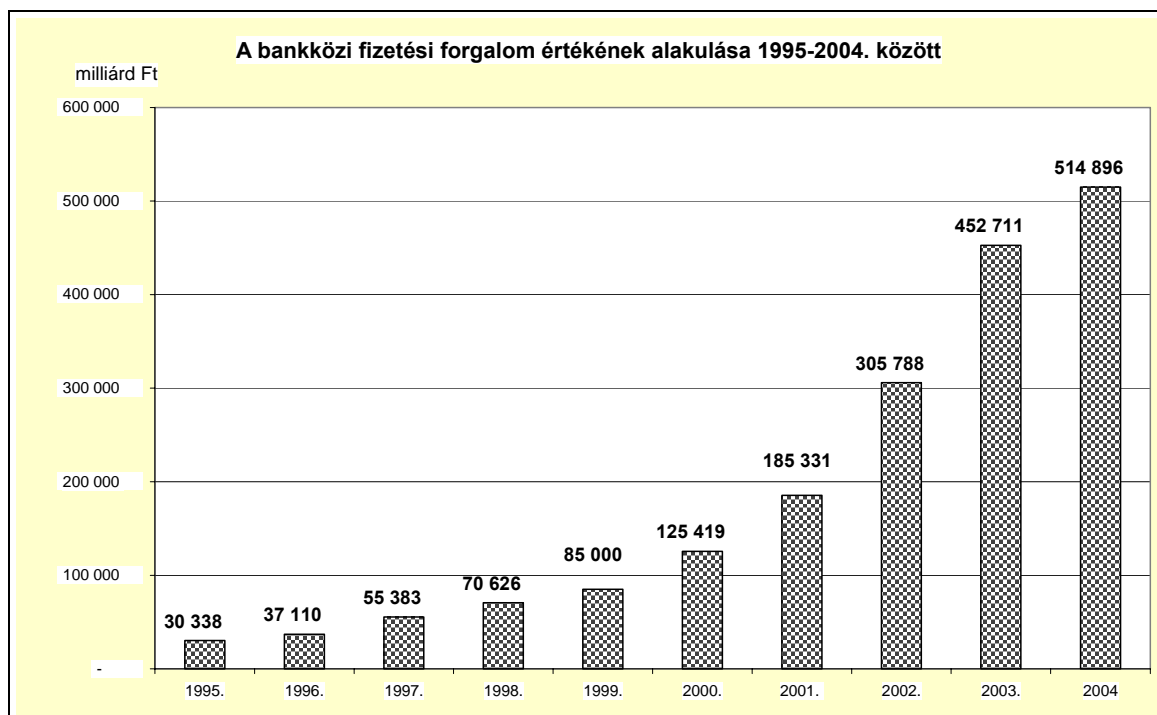

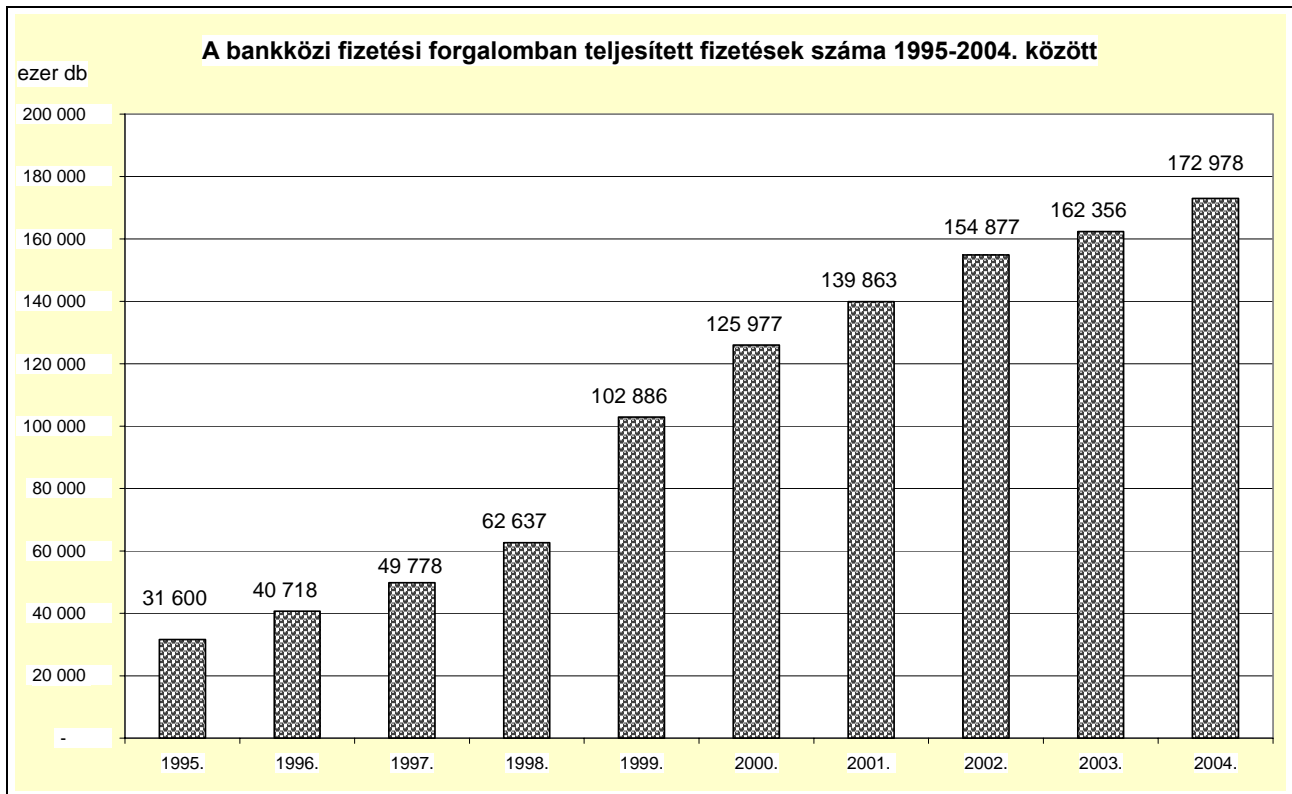
Bankközi fizetési és elszámolási rendszerek forgalma 2004-ben

1. A bankközi forgalom alakulása és megoszlása a fizetési rendszerek között

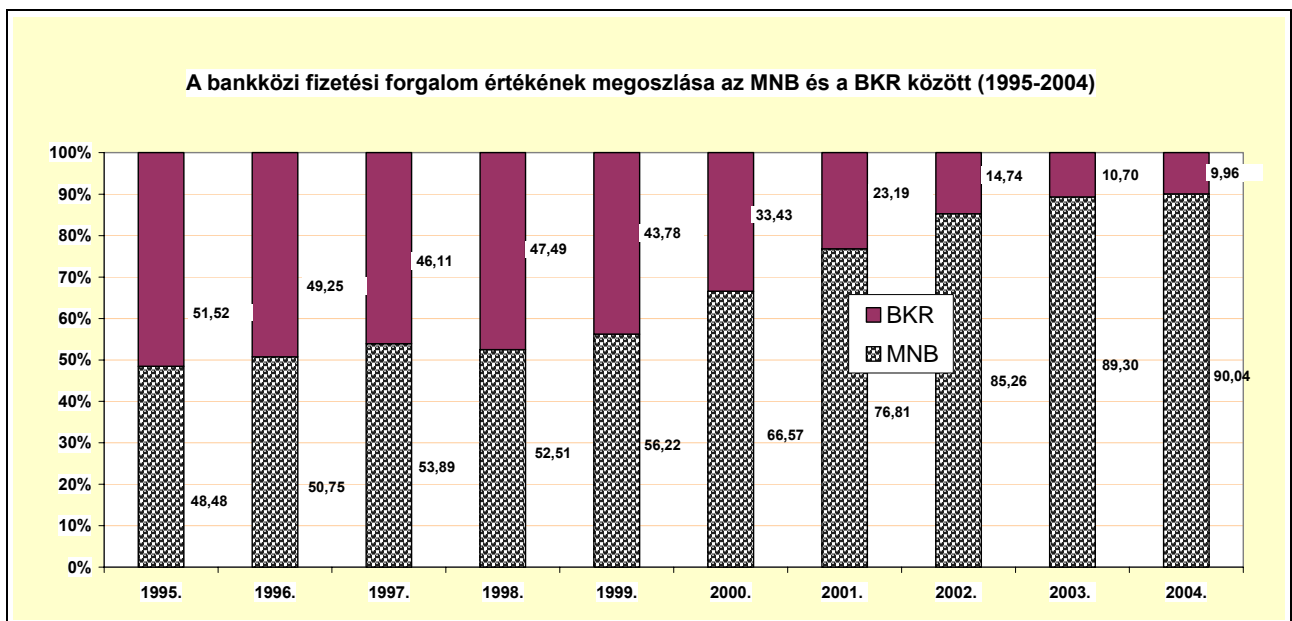
A bankközi fizetési forgalomban (a VIBER, az MNB számlavezető rendszere, valamint a BKR-ben) 2004-ben teljesített fizetések értéke **514 896 milliárd forint** volt, amely az előző évinél (452 711 milliárd Ft) **13,7 %-kal** magasabb. A forgalomművekedés üteme mérséklődött a korábbi évek növekedési üteméhez képest (2002-ben még 65 %-kal, 2003-ban 48 %-kal nőtt a forgalom a megelőző évet alapul véve). A bankközi fizetési forgalom értékének alakulását 1995-től kezdődően 2004-ig a következő grafikonon ábrázolja.

A bankközi fizetések száma 2004-ben **173,0 millió db** volt, **6,5 %-kal** nagyobb az előző évi tételszámnál (162,4 millió db). A következő grafikon 1995-től mutatja a fizetések számának változását, mely kevésbé látványos, mint a forgalom értékének változása.

A pénzforgalom értékének 2004-ben már több, mint **90 %-a** az MNB rendszereiben teljesült. Az MNB aránya az 1995. évben még 50 %-nál kisebb volt, azóta fokozatosan változott, a 90 % közelében állandósulni látszik. Ezt mutatja a következő ábra.

Az egyes rendszerekben kiegyenlített forgalmi érték alakulását, illetve annak változását mutatja a következő tábla. Az egyre kisebb ütemű összes növekedést a BKR 5-6 % körüli, illetve az MNB rendszereinek dinamikusabb, de egyre kisebb mértékű növekedése hozza létre.

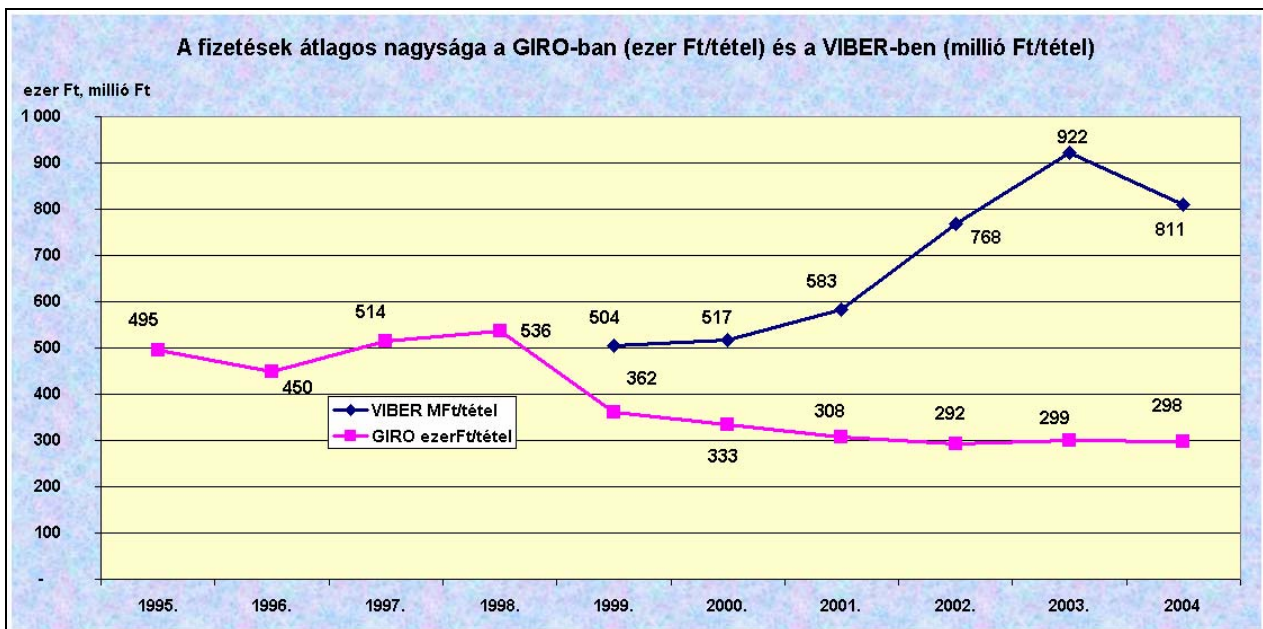
	2001.	2002.	2003.	2004	Változás %		
	forgalom értéke milliárd Ft				2002/2001.	2003/2002.	2004/2003
BKR	42 985	45 074	48 456	51 320	104,9	107,5	105,9
VIBER	139 757	258 931	396 633	449 798	185,3	153,2	113,4
MNB ügyfél-	2 588	1 782	7 622	13 778	68,8	427,8	180,8
Osszesen	185 331	305 788	452 711	514 896	165,0	148,0	113,7

A megbízások számát tekintve a BKR szerepe meghatározó, ugyanakkor a volumennövekedés a VIBER-ben dinamikusabb (a VIBER forgalom tételszáma azonban elenyésző, a nagyobb dinamika az átlagot nem változtatja meg).

	2001.	2002.	2003.	2004	Változás %		
	tételszám ezer db				2002/2001.	2003/2002.	2004/2003
BKR	139 573	154 482	161 855	172 335	110,7	104,8	104,8
VIBER	240	337	430	555	140,7	127,3	127,3
MNB ügyfél-s	50	58	71	88	116,0	122,5	122,5
Osszesen	139 863	154 877	162 356	172 978	110,7	104,8	104,8

A rendszerek alapvető rendeltetésének megfelelően a BKR-ben a fizetési megbízások egyedi értéke nagyságrenddel kisebb, mint a VIBER-ben: 2004-ben 298 ezer Ft/tétel volt, a korábbi jelentősebb átlag csökkenés 2001 után megállt. A VIBER átlagos tétel nagysága 811 millió Ft/tétel volt. A megelőző évek 20-30 %-os növekedését 2003-ról 2004-re visszaesés követte, melynek oka, hogy a 2003-ban tapasztalt rendkívüli események (2003. januárban a forint elleni spekuláció, az év közepén a sávszélesítés következtében kialakuló rendkívüli forgalmi érték növekedés) forgalmi érték növelő hatása megszűnt, így az átlagos tétel nagyság csökkent.

A változást a következő grafikon mutatja.

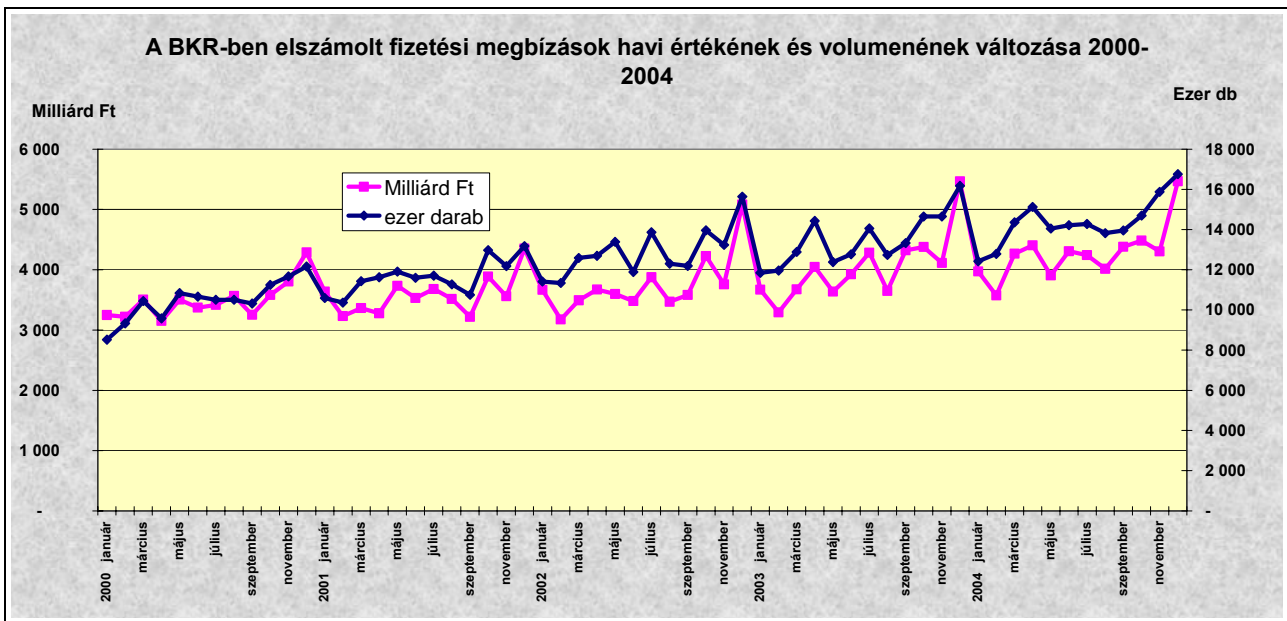

2. Az egyes rendszerek főbb jellemző pénzforgalmi adatai

2.1 Bankközi Klíring Rendszer

A BKR-ben teljesített fizetési megbízások átlagos havi értéke 4 277 milliárd Ft, átlagos darabszáma 14 361 ezer db. Az elmúlt időszakban a havi forgalom (értékben és tételszámban) enyhén emelkedő

tendenciát mutatott, éven belül erős ingadozás jellemezte, rend szerint az év végén alakult ki a legnagyobb havi forgalom. A következő grafikonon látható ez a forgalom ingadozás.

A fizetési megbízások értékének túlnyomó többségét az egyszerű átutalások teszik ki (2004-ben 92,7 %) ennek aránya kismértékben, de folyamatosan csökken (2003. évben 93,3 %) a csoportos átutalások javára (2004-ben 6,2 %, a 2003. évi 5,7 % szemben). Megtorpant az emelkedés a GIRO közbeiktatásával a kincstári intézmények terhére elszámolt postai kifizetési utalványok esetében. A tendencia hasonló a BKR fizetések tételszámának fizetési típusok szerinti megoszlását illetően.

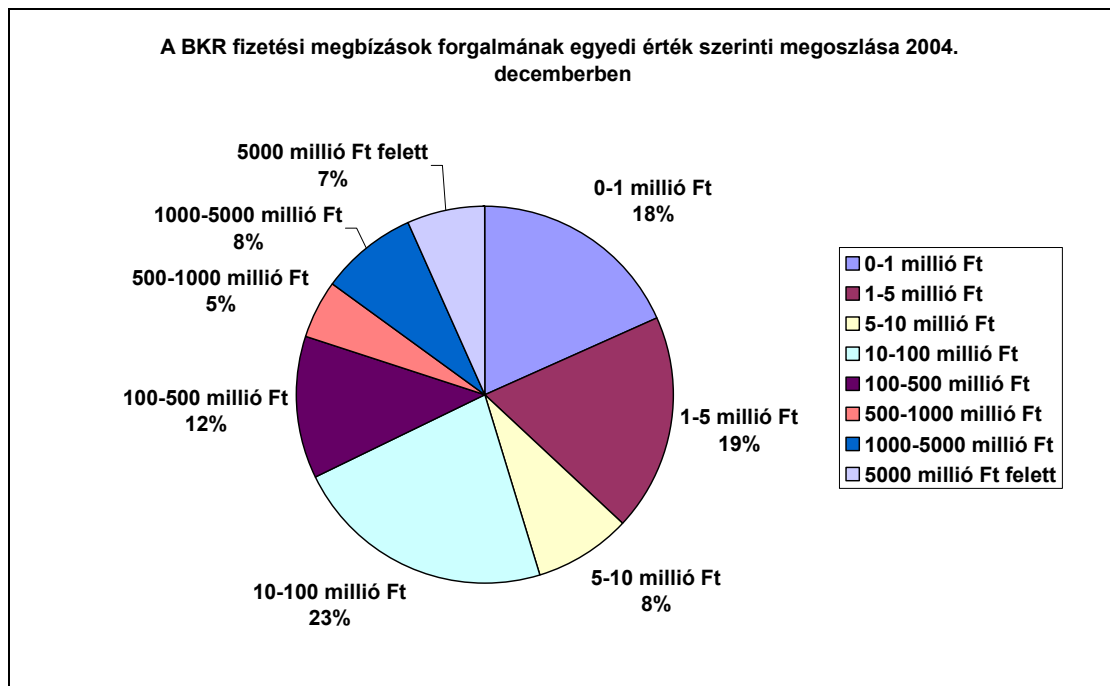
fizetések típusa	forgalom milliárd Ft				megoszlás %
	2001	2002	2003	2004	2004
egyszerű átutalások	41 131	42 425	45 189	47 588	92,7
bankközi átutalások	29	28	2	1	0,0
csoportos átutalások	1 499	2 194	2 756	3 179	6,2
csoportos beszedések	88	107	128	157	0,3
egyéb megbízások	220	216	274	312	0,6
visszautalások (reject tételek)	18	20	21	28	0,1
postai kifizetési utalványok	n.a.	84	87	53	0,1
Bankközi Kliring Rendszer	42 985	45 074	48 456	51 320	100,0

A BKR-ben a **koncentrációs ráta** (az öt legnagyobb fizetési forgalmat lebonyolító bank részesedése az összes forgalomból) **56,86 %** értékben számolva, és **61,76 %** a tételszám alapján, az előző évhez képest nem tapasztalható számottevő eltérés.

A BKR fizetési megbízások koncentrációja %									
mennyiség szerint					forgalom értéke szerint				
2000	2001	2002.	2003.	2004.	2000	2001	2002.	2003.	2004.
59,26	64,84	61,47	61,00	61,76	44,10	63,36	56,03	56,77	56,86

A 10 legnagyobb forgalmú bank adja a BKR forgalom 85 %-át (havi forgalmuk 170-1 000 milliárd forint között van), tételszámban ez a forgalom 90 %-át jelenti (havi 500-2 400 ezer darab tételszám bankonkénti teljesítésével). A 10 legnagyobb forgalmú bank részesedése az előző évhez képest nőtt.

Az előző évhez hasonlóan a havi forgalom (értékben számított) 55 %-át teszik ki a 10 millió Ft feletti egyedi értékű fizetési megbízások, ezen belül a forgalom 15 %-a esik az egymilliárd Ft-os egyedi értéket meghaladó értéksávba.

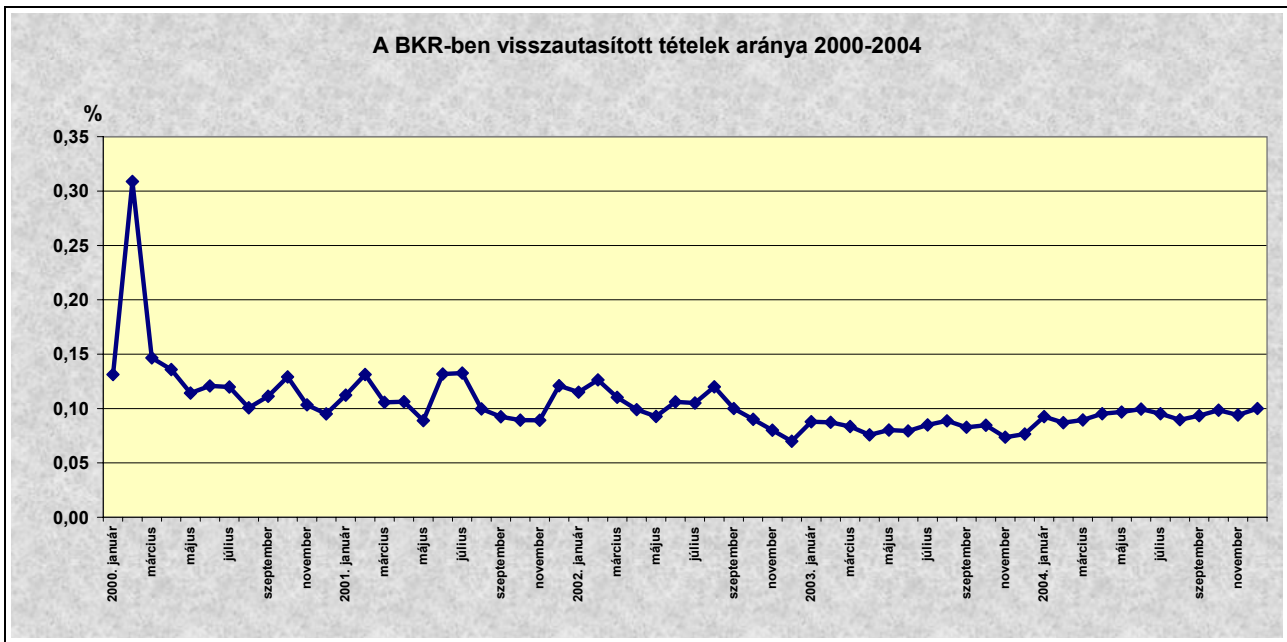

A havi forgalom tételszám szerinti megoszlását és az egyes érték kategóriákban teljesített fizetések számának változását mutatja a következő táblázat, mely az eddigi tendencia bizonyos átrendeződését tükrözi: az egymillió forint alatti tételek száma az összes tételszámnak változatlanul 94 %-a, az előző évhez mért növekedés lelassult (1,4 % a korábbi 7,9 %-kal szemben), leggyorsabb az 5 milliárd forint feletti tételeknél (ezek jellemzően egy BKR taghoz¹ kötődnek).

Egyedi értékek	BKR forgalom volumene db				Változás %		
	2001. dec.	2002. dec.	2003. dec.	2004. dec.	2002/2001	2003/2002	2004/2003
0-1 millió Ft	8 069 893	8 519 805	9 192 223	9 324 206	105,6	107,9	101,4
1-5 millió Ft	358 982	403 973	447 876	436 547	112,5	110,9	97,5
5-10 millió Ft	48 171	55 031	60 534	60 794	114,2	110,0	100,4
10-100 millió Ft	36 697	42 014	46 064	46 004	114,5	109,6	99,9
100-500 millió Ft	2 735	3 084	3 174	3 086	112,8	102,9	97,2
500-1000 millió Ft	295	345	355	352	116,9	102,9	99,2
1000-5000 millió Ft	201	257	210	214	127,9	81,7	101,9
5000 millió Ft felett	23	23	28	35	100,0	121,7	125,0
Összesen	8 516 997	9 024 532	9 750 464	9 871 238	106,0	108,0	101,2

A BKR-ben visszautasított fizetések aránya 0,094 %, de az előző évhez képest abszolút összegben és részarányában is nőtt, a növekedés azonban nem jelentős.

¹ Magyar Államkincstár

2004-ben a BKR napi **átlagos tételszáma 637 ezer darab** volt (2003-ban 640 ezer db/nap). Az éves csúcsonapon (2004. november 11-én) a fizetések száma **2 626,7 ezer db** volt. A **napi átlagos forgalmi** érték ez évben **201,9 milliárd forint** volt (2003-ban 191,5 milliárd forint), az értékben mért csúcsonapon (2004. május 12-én) a forgalom **548,4 milliárd forint**, vagyis az átlag csaknem 2,7-szerese volt.

2004-ben 26 alkalommal került sor délelőtti sorlebontásra összesen 141,6 milliárd forint értékben (2003-ban 30 alkalom, 260 milliárd Ft). Míg 2003-ban a délelőtti feldolgozás oka túlnyomó többségben az éjszakai fedezet elégtelensége volt (198,7 milliárd Ft), 2004-ben 11 alkalommal összesen 4,3 milliárd fedezethiány fordult elő, a késői küldés (15 eset) miatt 137,2 milliárd forint összegű fizetési megbízás feldolgozása húzódott át délelőttre (amikor a bank 02:00 óra után küldte a fizetéseket a BKR-be, amelyek kiegyenlítése késő délelőtt lehetséges).

A délelőtti feldolgozásokat foglalja össze a következő táblázat, elkülönítve a fedezet hiány és a késői küldés miatti délelőtti klíringeket.

hónap	2000		2001		2002		2003		2003		2004		2004	
	sorbanállások		sorbanállások		sorbanállások		sorbanállások		késői küldések		sorbanállások		késői küldések	
	száma	összege M Ft	száma	összege M Ft	száma	összege M Ft	száma	összege M Ft	száma	összege M Ft	száma	összege M Ft	száma	összege M Ft
január	4	886	1	1 169	1	58	5	3 706	-	-	-	-	-	-
február	-	-	3	101 985	3	2 905	-	-	-	-	-	-	-	-
március	3	5 742	1	829	4	79	5	17 991	-	-	2	358	-	-
április	1	653	2	927	2	1 117	1	1 156	2	3 606	2	770	1	548
május	1	3	-	-	1	23	2	1 827	1	13 181	-	-	1	3 272
június	-	-	1	1 900	1	999	4	6 396	1	23 296	1	941	1	7 748
július	-	-	1	2 878	2	53	2	166 688	-	-	1	196	2	19 876
augusztus	1	1 368	2	1 443	3	1 638	1	816	-	-	1	169	-	-
szeptember	1	293	3	7 154	1	1 228	1	10	-	-	1	201	-	-
október	2	3 287	2	1 208	1	7	2	110	-	-	2	613	4	5 138
november	-	-	2	581	1	721	-	-	-	-	1	1 069	5	100 669
december	2	1 128	3	6 854	1	5 797	1	52	2	21 122	-	-	1	0
Összesen	15	13 360	16	126 928	21	14 623	24	198 752	6	61 205	11	4 316	15	137 252

2.2 Az MNB rendszereiben teljesített fizetések

Az MNB rendszereiben (a VIBER-ben és az ügyfélszámlavezető rendszerben) összesen 643 ezer db fizetési megbízás teljesült 463 576 milliárd forint értékben, túlnyomó többségben (a forgalmi érték 97,0 %-a, a tételszám 86,3 %-a) a valós idejű rendszerben.

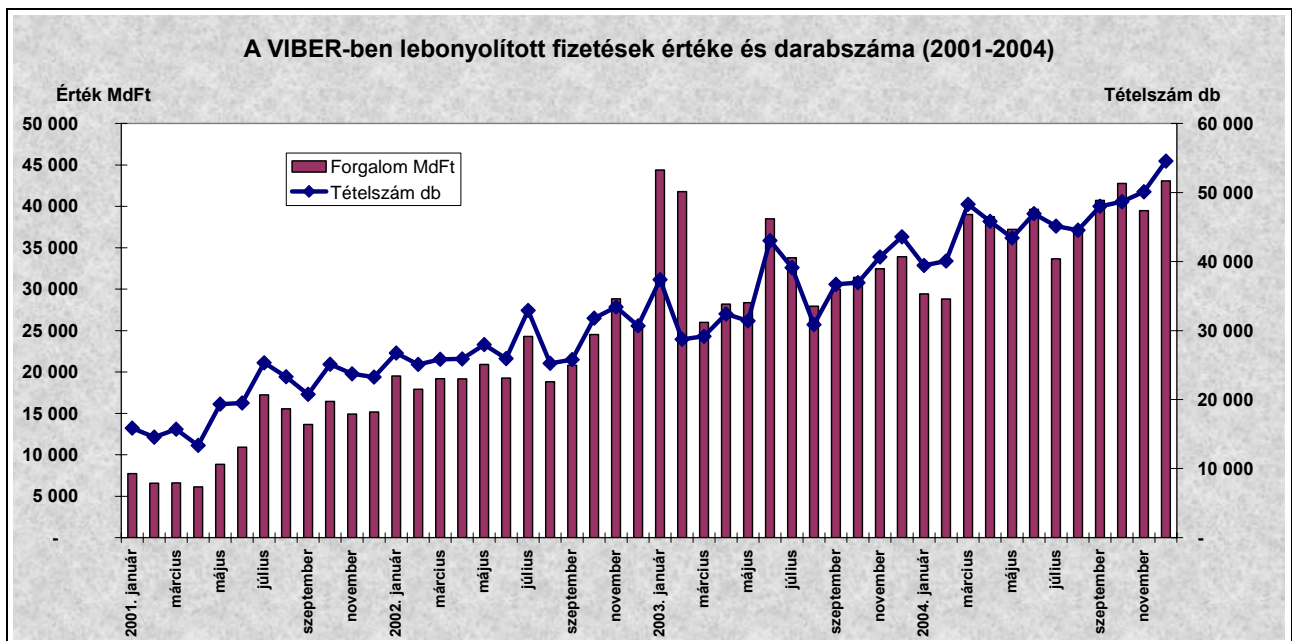
Megnevezés	2001.év			2002.év			2003.év			2004.év		
	értéke Md Ft	mennyiség ezer db	átlag M Ft/db	értéke Md Ft	mennyiség ezer db	átlag M Ft/db	értéke Md Ft	mennyiség ezer db	átlag M Ft/db	értéke Md Ft	mennyiség ezer db	átlag M Ft/db
VIBER tételek	139 757	239,8	582,7	258 931	337,3	767,6	396 633	430,0	922,4	449 798	555	810,5
- bankközi átutalások	90 357	121,4	744,5	209 431	190,3	1 100,3	317 484	249,5	1 272,5	392 391	313	1 254,0
- DVP tételek	19 896	59,1	336,4	23 883	79,3	301,2	32 166	93,5	343,9	40 015	114	350,8
- ügyfél tételek	13 700	35,2	388,7	9 943	45,1	220,5	10 445	65,1	160,4	13 234	94	141,3
- jegybanki és egyéb	15 805	24,1	656,0	15 674	22,6	692,9	36 537	21,8	1 673,6	487	34,3	14,2
Egyéb nem valós idő	2 588	50,0	51,8	1 782	58,0	30,7	7 622	71,4	106,8	13 778	88,1	156,4
- jegybankkal kötött	1 975	37,7	52,3	462	48,4	9,5	1 092	63,0	17,3	1 074	79,8	13,5
- betét elhelyezés a j	235	0,7	321,7	553	1,2	477,0	3 411	1,5	2 233,8	12 026	1,7	7 201,0
- egyéb tételek	379	11,5	32,9	766	8,4	91,4	3 118	7,0	445,4	679	6,6	103,1
MNB forgalom össze	142 346	289,8	491,2	260 713	395,3	659,5	404 255	501,4	806,3	463 576	643	720,9

2.2.1. A VIBER

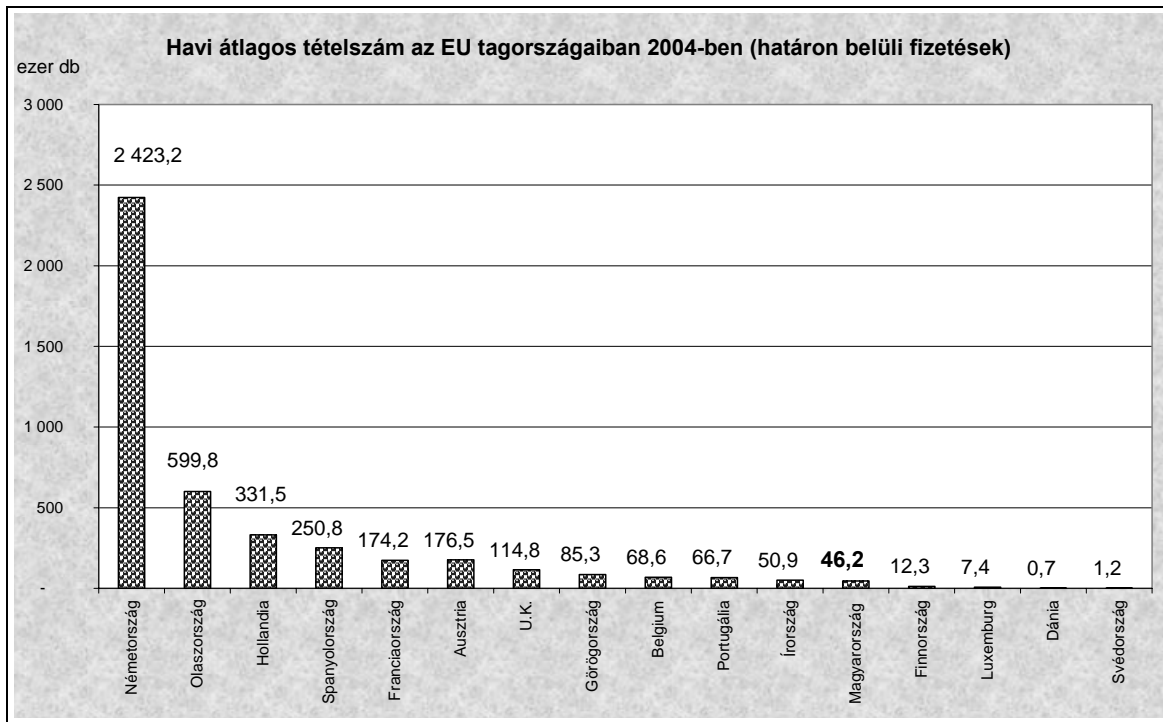
A VIBER-nek 2004. végén 36 tagja volt, év közben két bank VIBER tagsága megszűnt (Konzumbank és Postabank) helyükbe a Sopronbank és az OTP Jelzálogbank lépett be.

A valós idejű rendszerben az év folyamán lebonyolított fizetési műveletek értéke 449,8 billió (ezermilliárd) Ft, az éves tételszám 554,9 ezer db volt. A forgalom értéke 13,4 %-kal, míg a tételszám 29,0 %-kal nőtt az előző évhez képest.

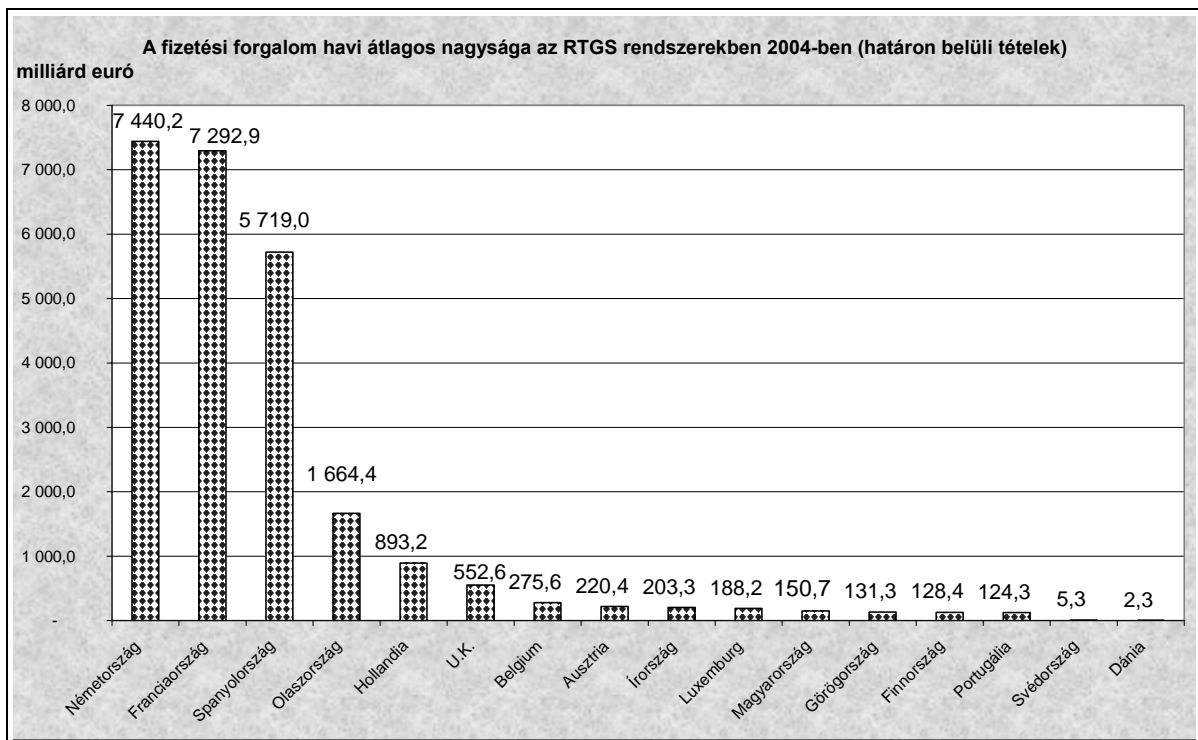
A következő grafikon a 2001-2004 közötti havi forgalom értékét és tételszámát mutatja.

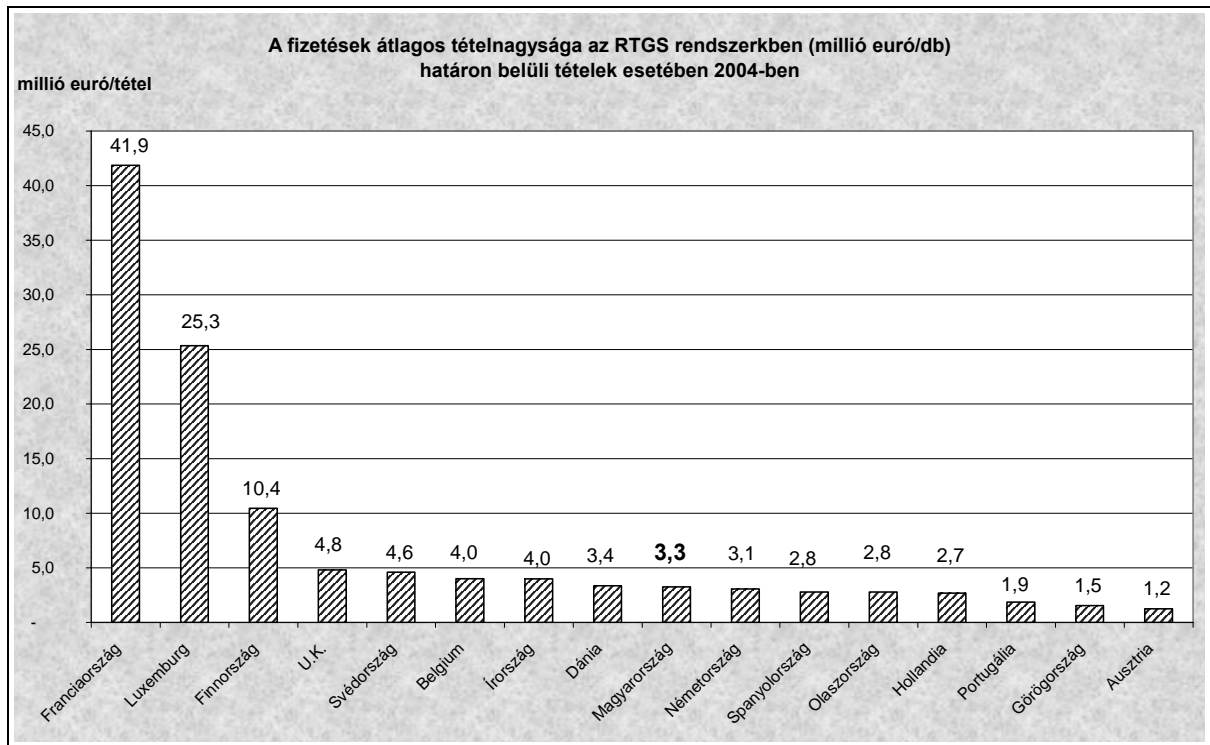
A VIBER-ben havonta 39-54 ezer db megbízás teljesül, átlagosan 46,2 ezer db. Ez 2004-ben a TARGET tagországok RTGS rendszereinek belföldi (domestic) euró forgalom átlagának csak 15,9 %-át érte el, négy tagország – köztük 2 euróövezeti tagország – belföldi (euró) forgalma volt csak kisebb tételszámú a VIBER-nél. Ez látható a következő ábrán.

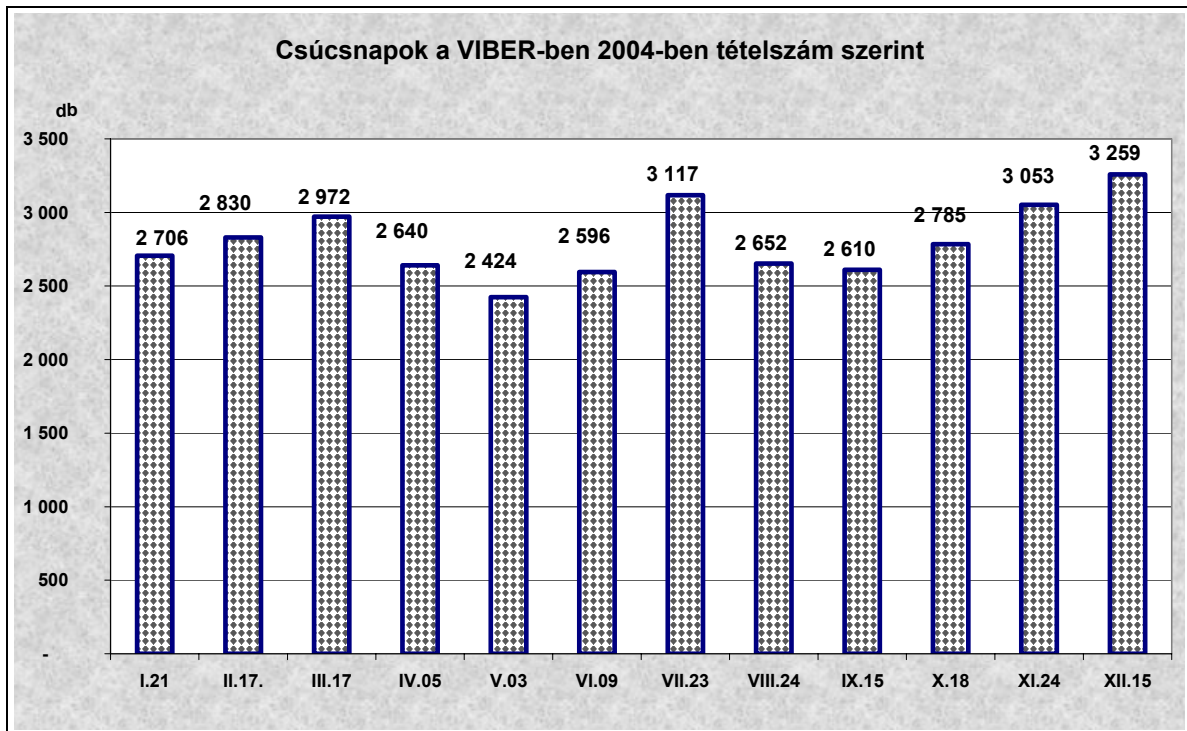
A forgalom havi átlagos értéke szerinti rangsorban három euró övezeti és két “out” ország RTGS-e bonyolít le kisebb átlagos havi forgalmat a VIBER-nél, azonban az EU-s átlagnak csak a 9,1 %-át érjük el. Ez látható a következő ábrán.

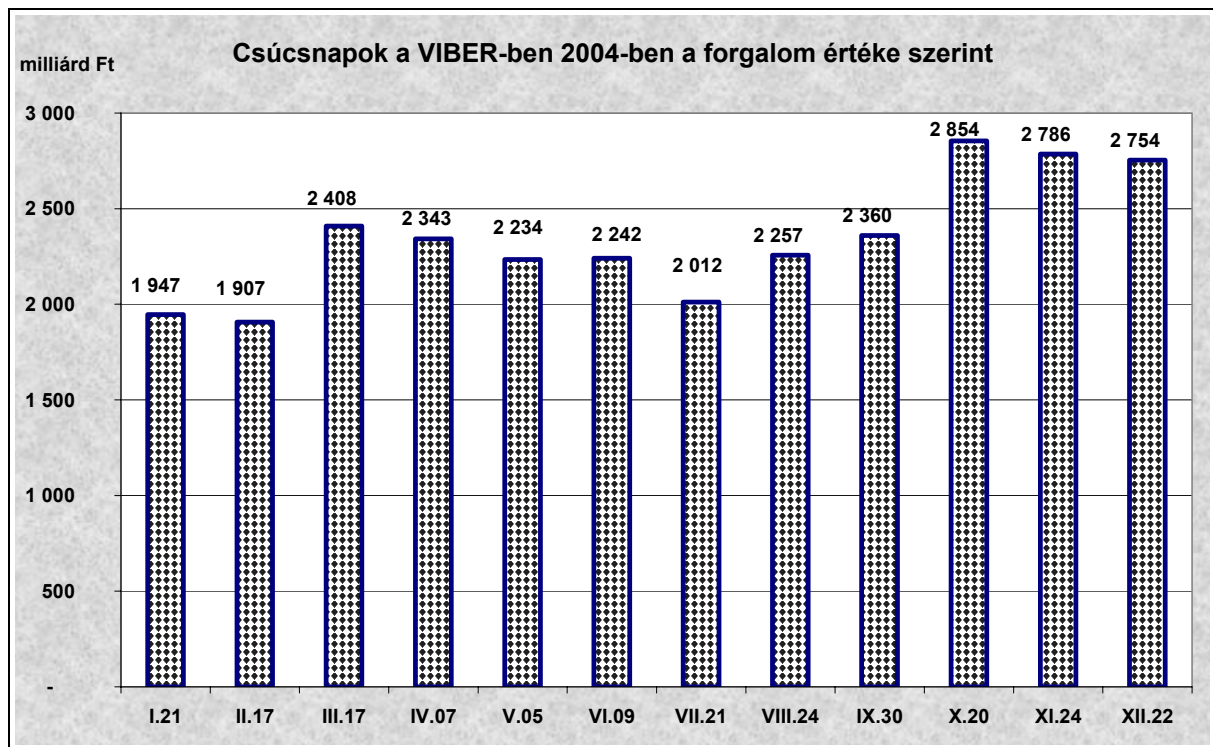

2004-ben az egy fizetési megbízás átlagos nagysága 810,5 millió Ft/tétel volt, az előző évekre jellemző folyamatos növekedés megtorpant, (2003-ban 922,4 millió Ft/tétel volt az átlag, mely magas érték kialakulásában közrejátszott a forint felértékelésére számító 2003. januári spekulációs támadás, valamint az év közepén végrehajtott sáveltolás után megnövekedett forgalom). A 3,3 milliárd euró/tétel átlaggal 7 uniós RTGS belföldi átlagos tétel nagyságát előztük meg, elérve az EU átlag 42,7 %-át, mindezt a következő grafikon ábrázolja.

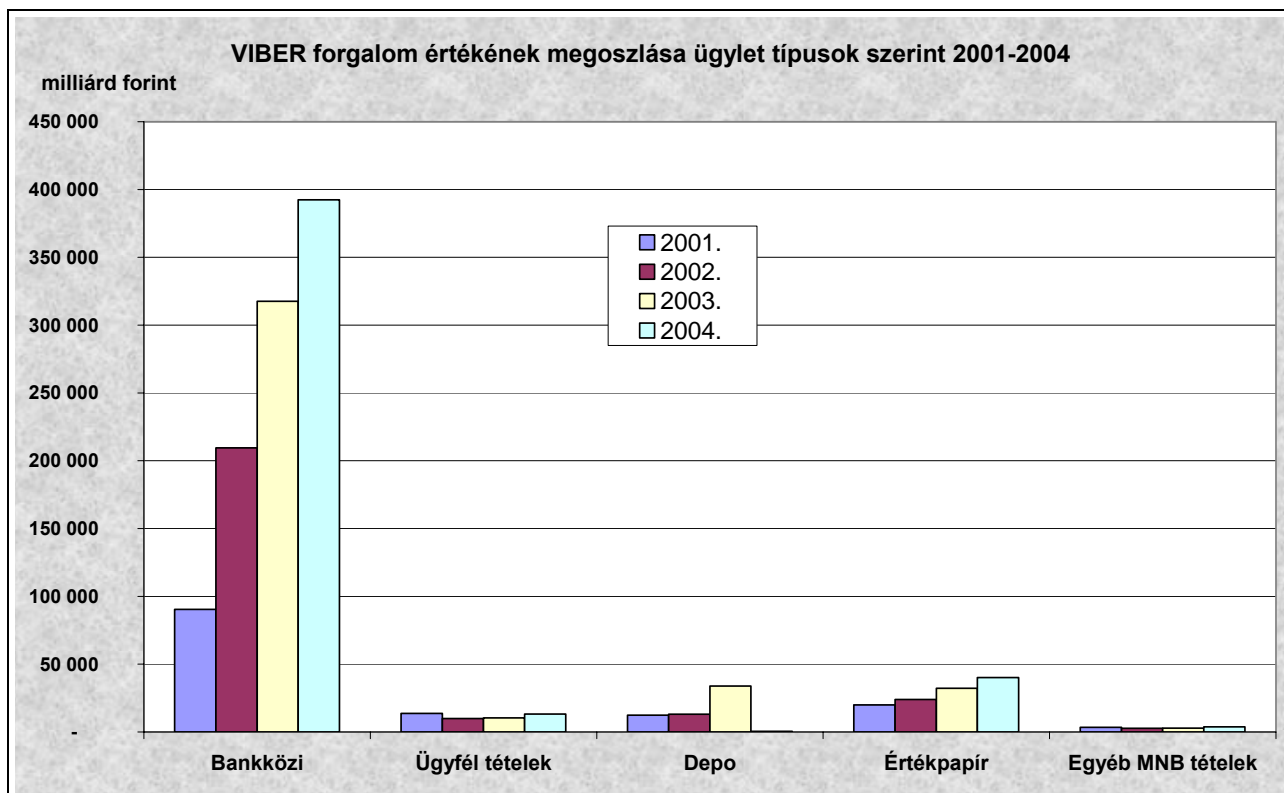
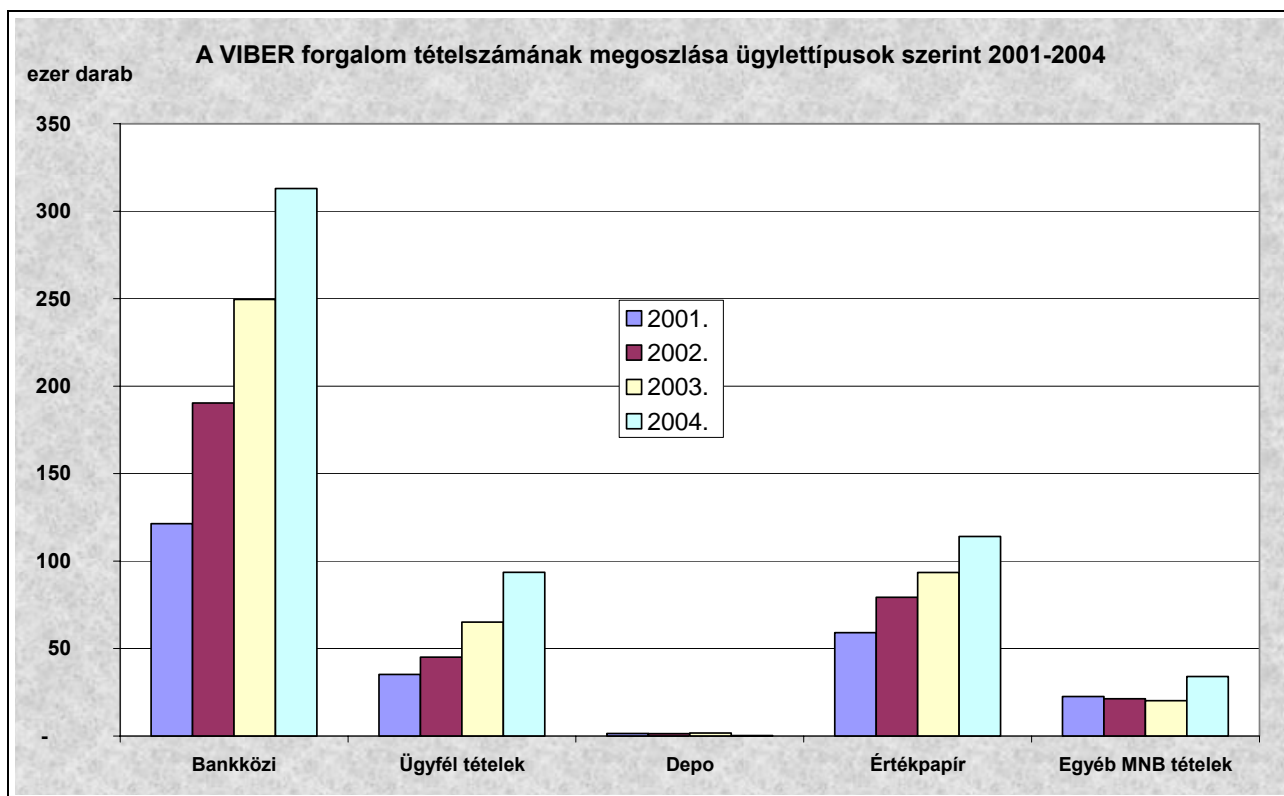

A VIBER-ben az **átlagos napi tételszám 2 185 db** volt 2004-ben (2003-ban 1 698 db). A napi **átlagos forgalmi érték 1 770,9 milliárd Ft** volt (2003-ban 1 567,6 milliárd Ft). Az év folyamán a legmagasabb tételszámot, 3 259 db-ot december 15-én (2003-ban január 21-én 5 221 db-ot) mérték, értékben pedig október 20-a volt a csúcspan 2 854 milliárd Ft (2003-ban január 30-án 6 043 milliárd Ft) forgalommal. A 2004. évi havi csúcserőteket mutatja a következő két grafikon.

A VIBER-ben az átlagos (értékben mért) 13,1 %-os növekedésen belül a bankközi pénzügyi ügyletekhez kapcsolódó fizetési megbízások növekedése volt a legdinamikusabb (értékben 23,6 %, tételszám szerint 25,4 %) az előző évhez képest a növekedés kisebb (51,6 %, illetve 31,1). Pozitív fejlemény az ügyfél által kezdeményezett fizetések értékének (26,7 %) és tételszámának (43,8 %) növekedése, mely a tételszám esetében hasonló az előző évi fejlődéshez képest, értékben viszont sokkal jelentősebb (2003-ban mindössze 5,1 % volt). A jegybanknál elhelyezett (és VIBER-ben teljesített) betétek értéke 2003-hoz képest minimálisra csökkent (1,4 %-ra), aminek az az oka, hogy a kéthetes betétek teljesítése VIBER üzemidőn kívül történik. Az értékpapír ügyletek esetében a tételszám és érték növekedése is meghaladja az átlagot (34,7 %). Az ügylettípusok szerinti megoszlás változása látható a következő két grafikonon.

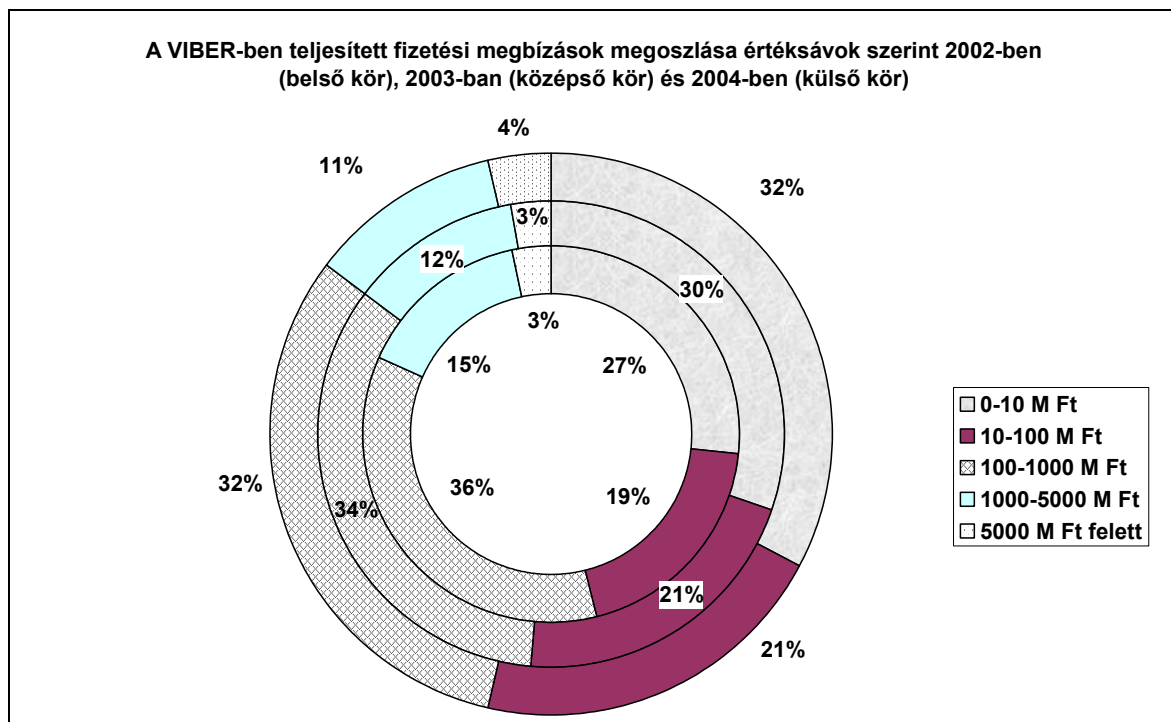
A VIBER-ben teljesített tételek átlagos nagysága (810,5 millió Ft/tétel) az előző évhez képest 12,1 %-kal csökkent, amely leginkább a jegybanki betétek VIBER-ből történt kivonása miatt következett be.

Átlagos tétel nagyság (millió Ft/tétel)						
Év	Bankközi	Ügyfél tételek	Depo	Értékpapír	Egyéb MNB tételek	Összesen
2001.	744,29	389,20	8 317,76	336,65	147,95	582,81
2002.	1 100,53	220,47	9 673,85	301,17	124,82	767,66
2003.	1 272,48	160,45	20 550,49	344,02	135,91	922,40
2004	1 253,96	141,33	2 242,70	350,75	107,84	810,52

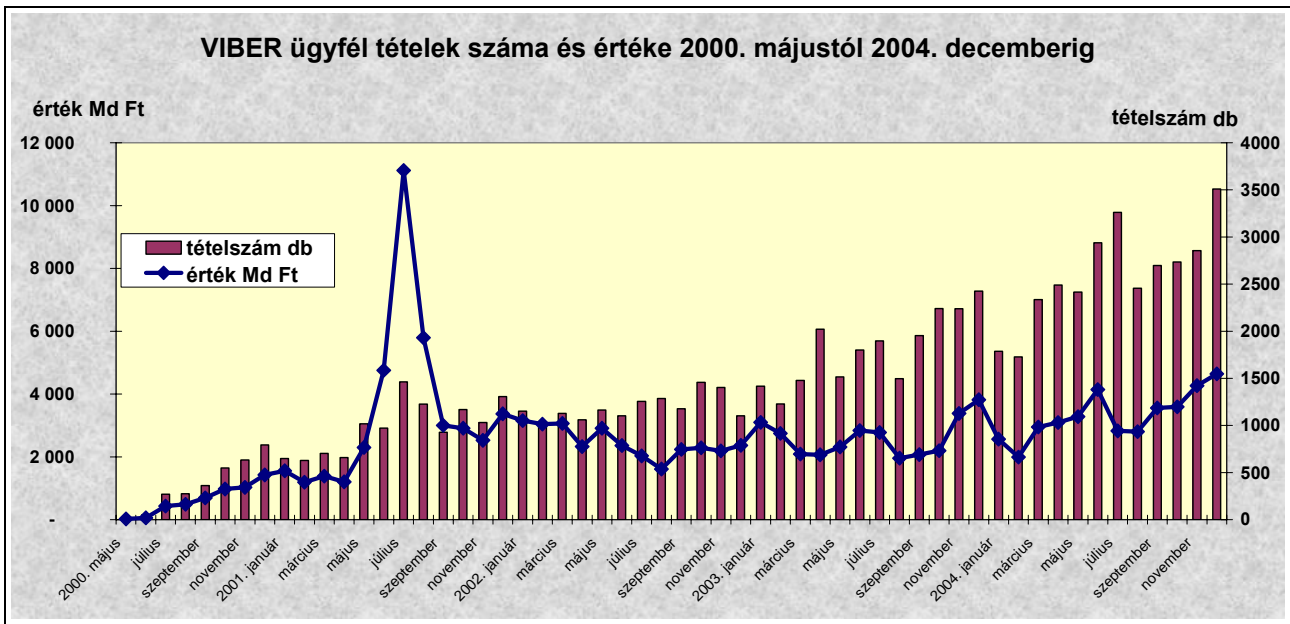
A VIBER-ben a fizetési megbízások koncentrációja tételszám szerint kisebb, mint a BKR-ben: az öt legnagyobb tételszámmal rendelkező bank az összes forgalom 52,4 %-át adja (a BKR-ben ez az arány 61,76 %), a forgalom értéke szerinti koncentráció 61,72 %, mely a BKR-nél nagyobb koncentrációt jelent, az előző évhez képest a koncentráció nő. Ez látható a következő táblázatban.

A VIBER fizetési megbízások koncentrációja %									
mennyiség szerint					forgalom értéke szerint				
2000	2001	2002.	2003.	2004.	2000	2001	2002.	2003.	2004.
47,08	46,86	47,90	50,92	52,42	43,36	58,20	58,72	57,78	61,72

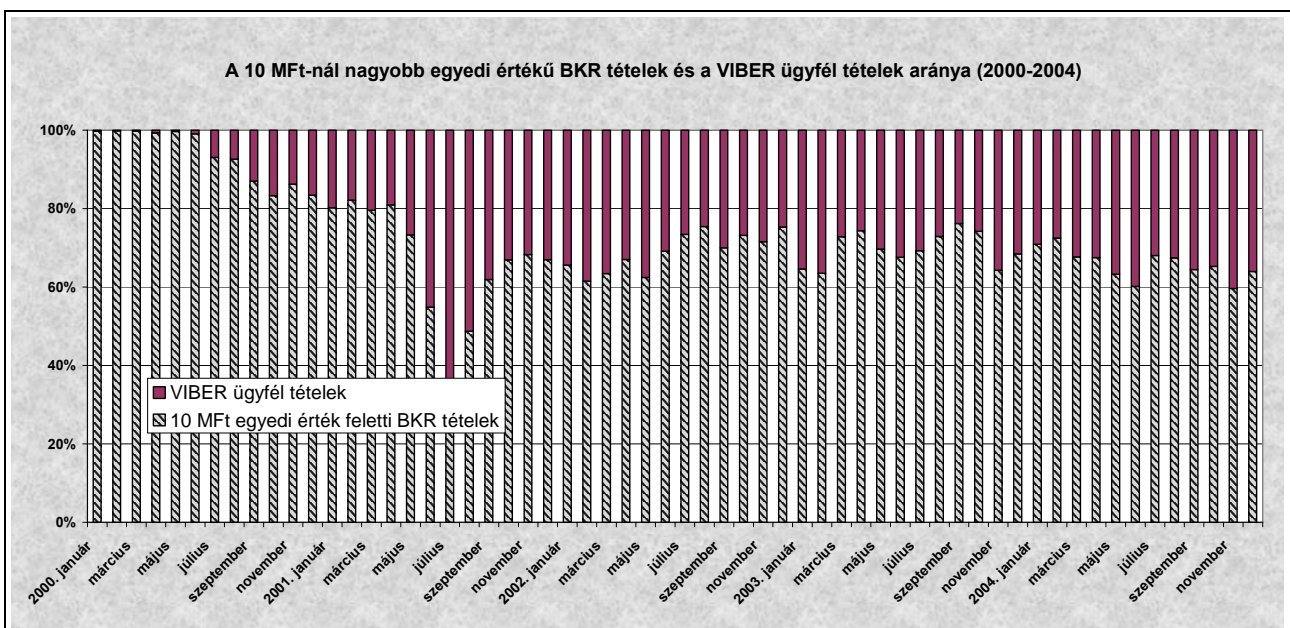
A különböző összegű megbízások forgalmi részesedését tekintve megállapíthatjuk, hogy az alacsony (10 millió forint alatti) sávba eső fizetések aránya fokozatosan nő (a 2002. évi 27 %-ról, illetve a 2003. évi 30 %-ról 32 %-ra), míg a 10 millió és 5 milliárd forint közötti tételek aránya 3,8 %-kal csökkent. Kismértékű növekedés a legnagyobb értéksávban (5 milliárd Ft feletti tételek) következett be. Ezt a változást szemlélteti a következő ábra az utolsó 3 évben.

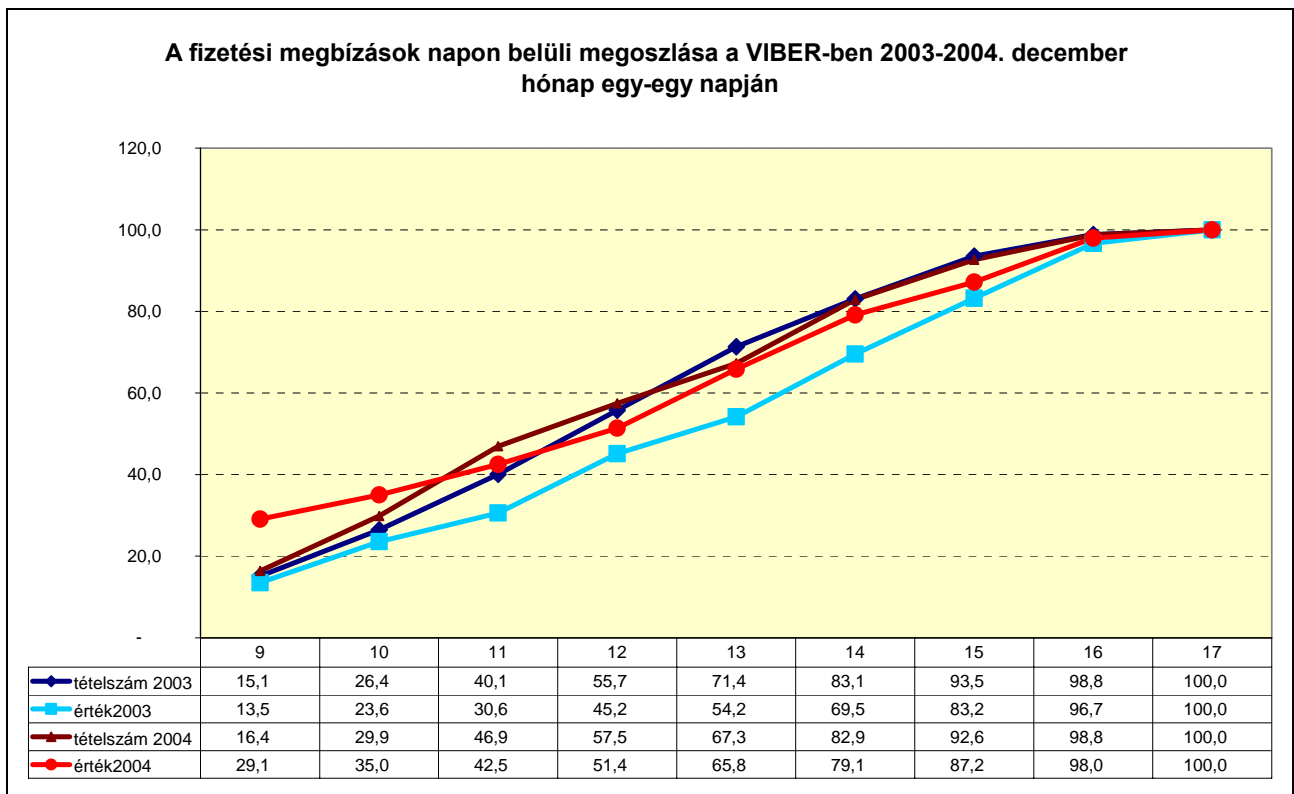
A bankok ügyfelei által kezdeményezett fizetések száma a vizsgált évben 93,6 ezer db volt, az előző évi tételszám (65,1 ezer db) több, mint másfélszerese. Éven belül (havonként) némi ingadozással emelkedő tendenciát mutat. A forgalom értékében (2004-ben 13 234 milliárd Ft, az előző évi 10 445 milliárd forinttal szemben) mért növekedése 26,7 %. A havonkénti forgalom és tételszám változása látható a következő grafikonon.

A VIBER-ben és a BKR-ben összesen **563,8 ezer db nagy értékű, illetve sürgős ügyfél átutalás** teljesült 2004-ben, melyből **93,6 ezer db** került a valós idejű rendszerbe. A 10 millió forint egyedi értéket meghaladó fizetési megbízások forgalmi értékének változatlanul csak 34,4 %-a teljesül a valós idejű rendszerben (2003-ban ez az arány 30,3 % volt), ami bizonyos mértékű javulást mutat. A két rendszer közötti (értékben számított) megoszlás havonkénti alakulását mutatja a következő grafikon.

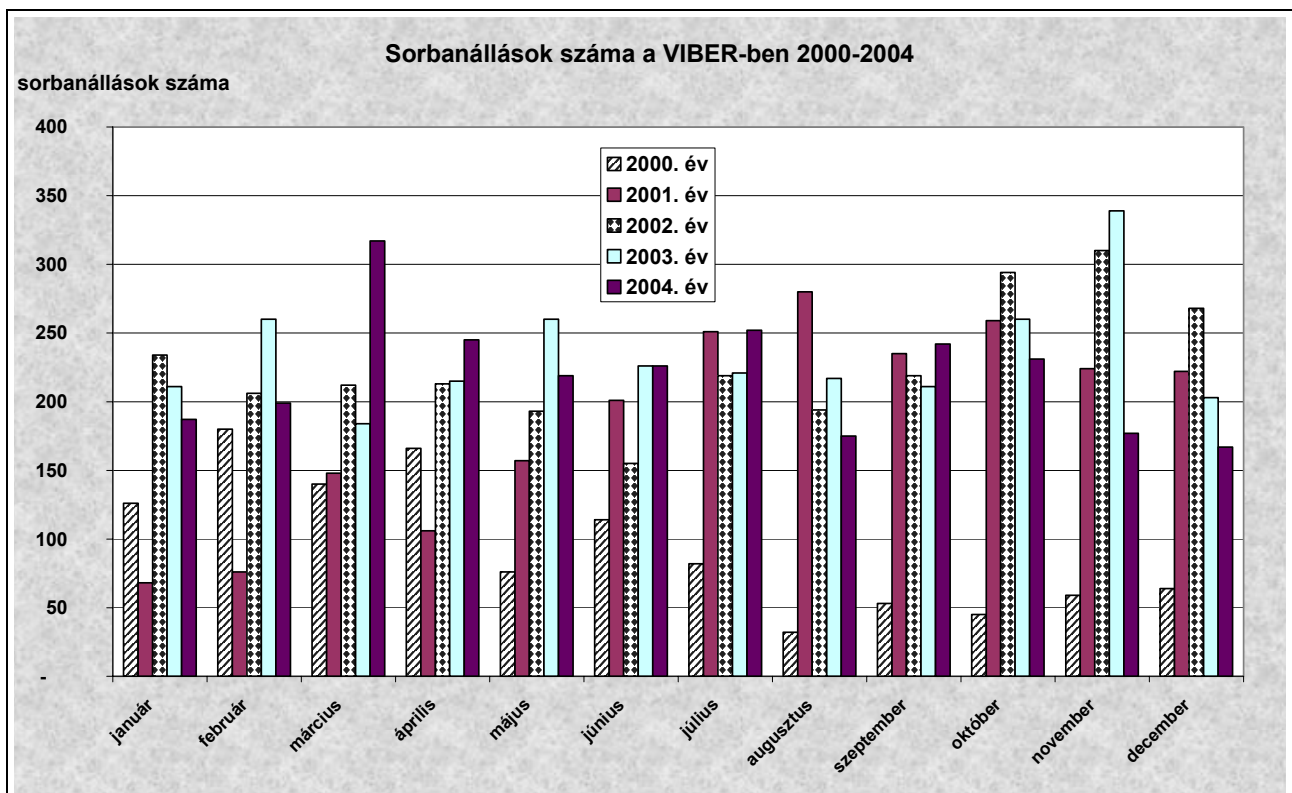
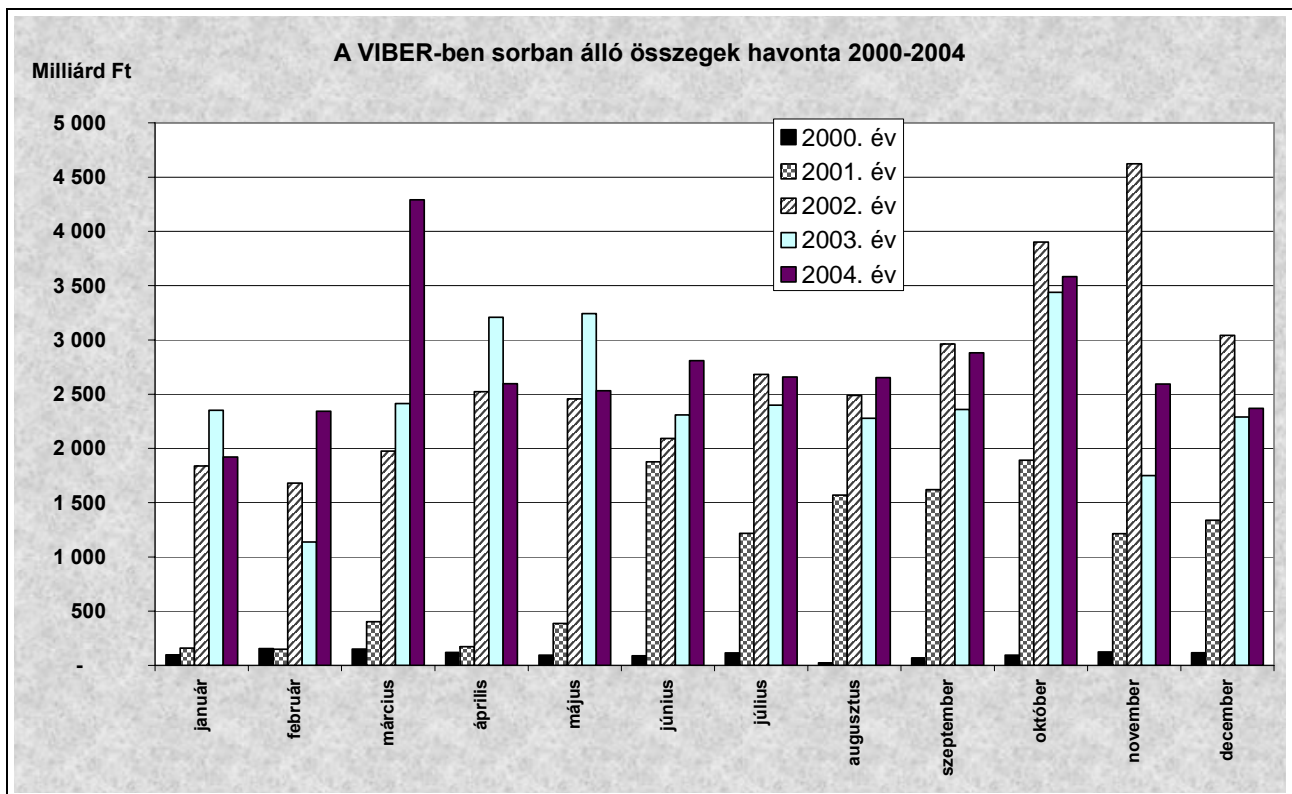

Megváltozott az a tendencia, hogy a fizetési megbízások kiegyenlítése az üzemidőn belül a későbbi órákra tevődik, a tárgyévben tételszám szerint nagyobb hányad esik az üzleti nap első felére (2004-ben a tételek 57,5 %-át számolták el déli 12 óráig az előző évi 55,7 %-kal szemben), értékben számítva még kedvezőbb a kép (a tételek értékének 51,4 % teljesítették 12 óráig, míg 2003-ban 45,2 %-át). 2003-hoz képest lényegesen csökkent az egyes VIBER tagok kérésére elrendelt üzemidő meghosszabbítások száma, mely a 2004-ben bevezetett az üzemidő-hosszabbítás szabályainak megszigorítására vezethető vissza.

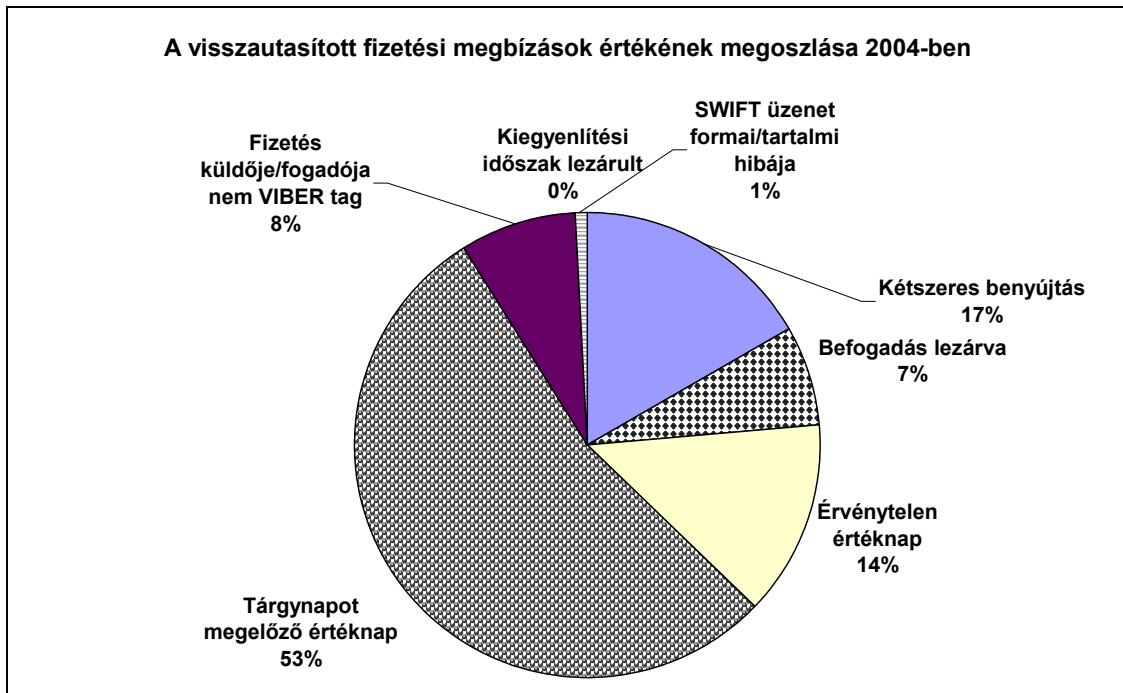

A kimutatások² szerint a sorban állások gyakorisága (2004-ben 2 637 esetben keletkezett sor) kismértékben (6 %) **csökkent**. A sorban álló fizetési megbízások összege (33 ezer milliárd Ft) 13,9 %-kal nőtt 2003-hoz képest. A fedezet megteremtése az üzleti nap végéig egy bank esetében egy alkalommal nem történt meg, a megbízások 65,9 milliárd forint értékben visszautasításra kerültek. A következő két grafikon a sorban álló összegek és a sorban állások számának változását mutatja havonkénti bontásban az elmúlt négy évben.

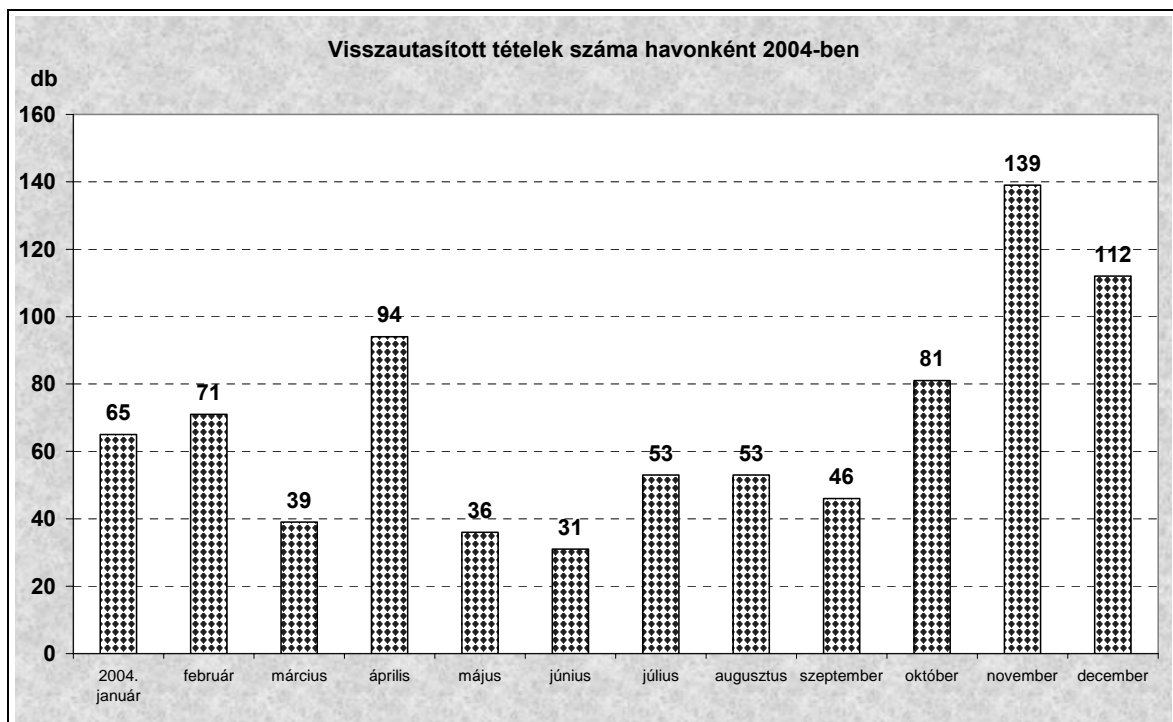
² Azok a tételek szerepelnek az összesítésben, amelyekről a rendszer "fedezet hiány miatt sorban áll" üzenetet küldött. (A rendszer üzenettel értesíti a számlatulajdonos VIBER tagot, ha sora keletkezik elégtelen fedezet miatt, pontosabban a fizetési sor elején álló megbízás 90 másodpercig nem mozdul. Legközelebb akkor kap ilyen értesítést, ha a sorban elől álló tétel változik - pl. elszámolásra kerül, vagy hátrébb kerül a prioritási sorban - és van további sorban álló tétel, ami 90 másodpercen át nem teljesül. vagyis további tételek is állhattak sorban, de azokról nem áll rendelkezésünkre információ). A tényleges sorban állás nagyobb is lehetett.

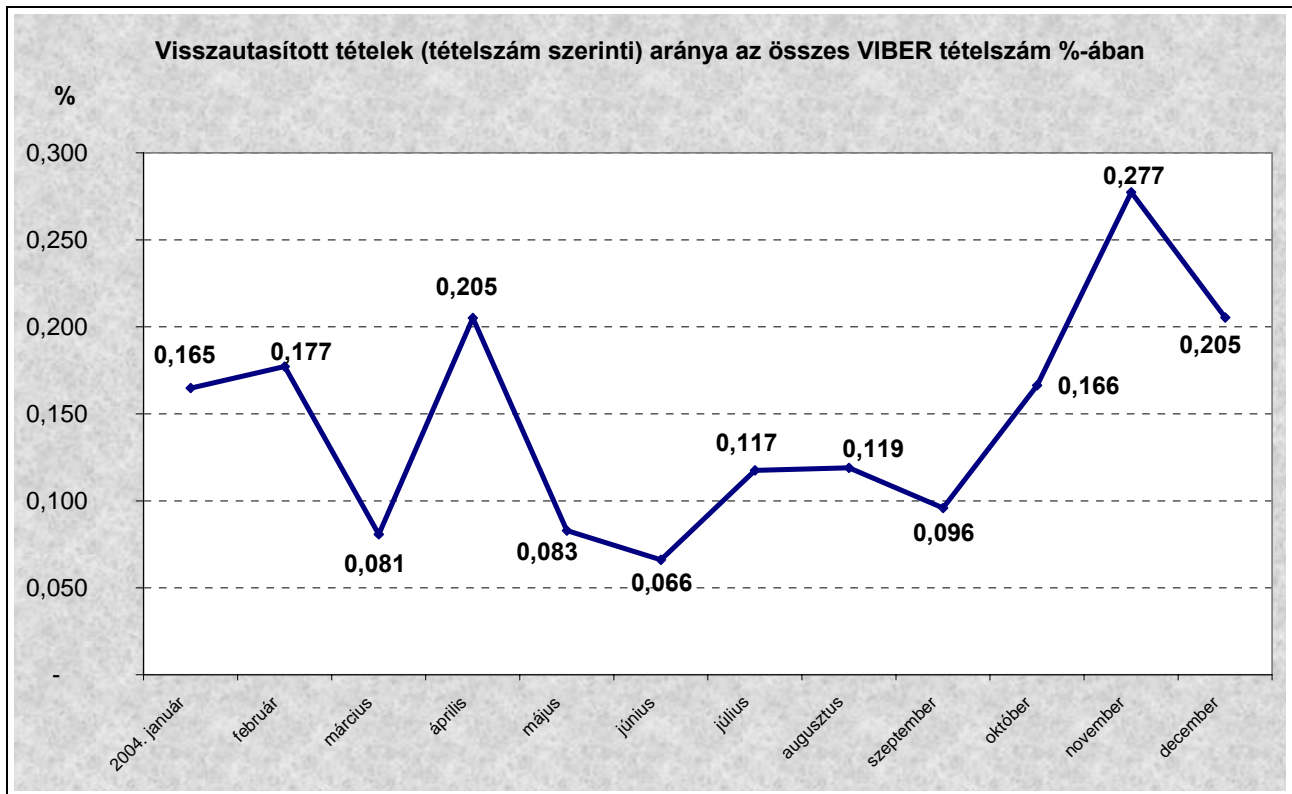
2004-ben a VIBER-ben 820 db fizetési megbízás került visszautasításra, mely értékben 470,2 milliárd forintot jelent. A visszautasítások 53 %-a azért történt, mert elmúlt értéknapot jelölt meg a benyújtó, további 14 %-ban helytelen volt az értéknapi nap. A duplikált fizetési megbízás a visszautasított tételek értékének 17 %-át teszik ki. Az érték szerinti megoszlás látható a következő ábrán.

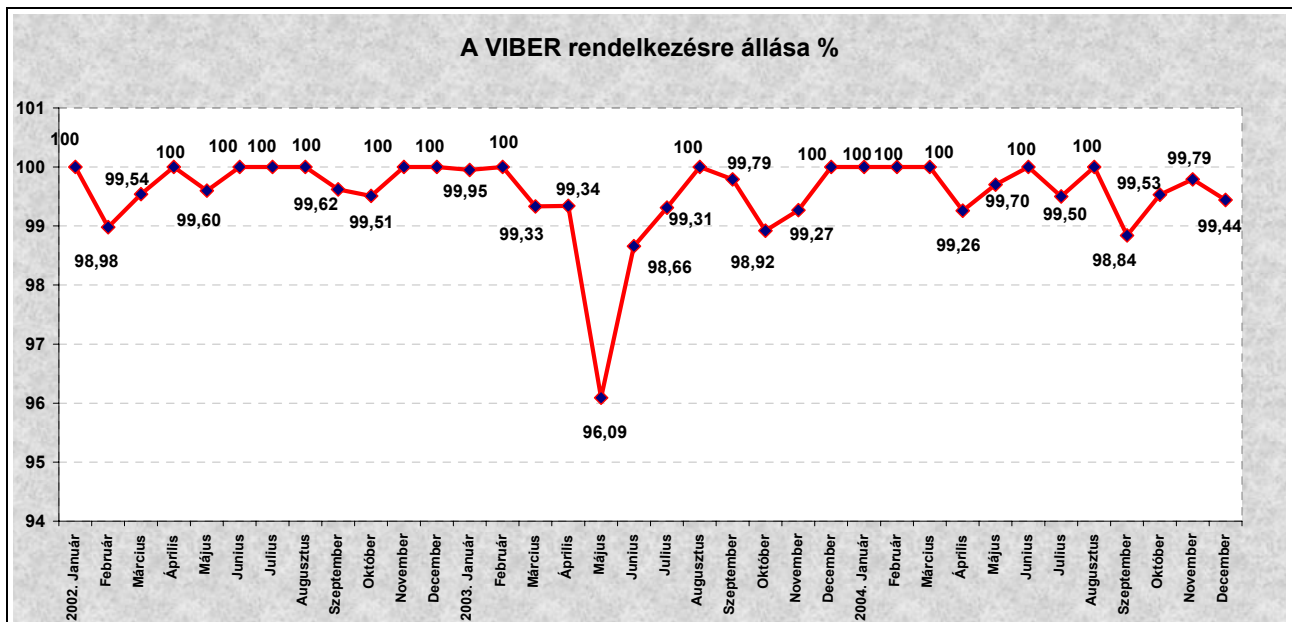
A visszautasított megbízások tételszám szerinti havi bontása látható a következő grafikonon.

Az éves tételszámnak 0,148 %-át utasította vissza a rendszer, amely a BKR-hez (0,094 %) viszonyítva egy nagyságrenddel nagyobb.

A VIBER rendelkezésre állásának szintje az elmúlt évben 99,77 % volt, ami nagymértékű javulást mutat az megelőző évi 99,22 %-hoz képest. Az év során a leállások, illetve későbbi indulások száma 9 volt (2003-ban 18), a teljes kiesett üzemidő 6,7 óra, a leghosszabb üzemzavar szeptemberben alakult ki, a két órát is meghaladta hálózati kapcsolat és SWIFT kapcsolat hiánya. A rendelkezésre állás mutatója megfelel a KBER TARGET-tel szemben támasztott követelményének is. A készenléti tartalékrendszer igénybevételére nem került sor.

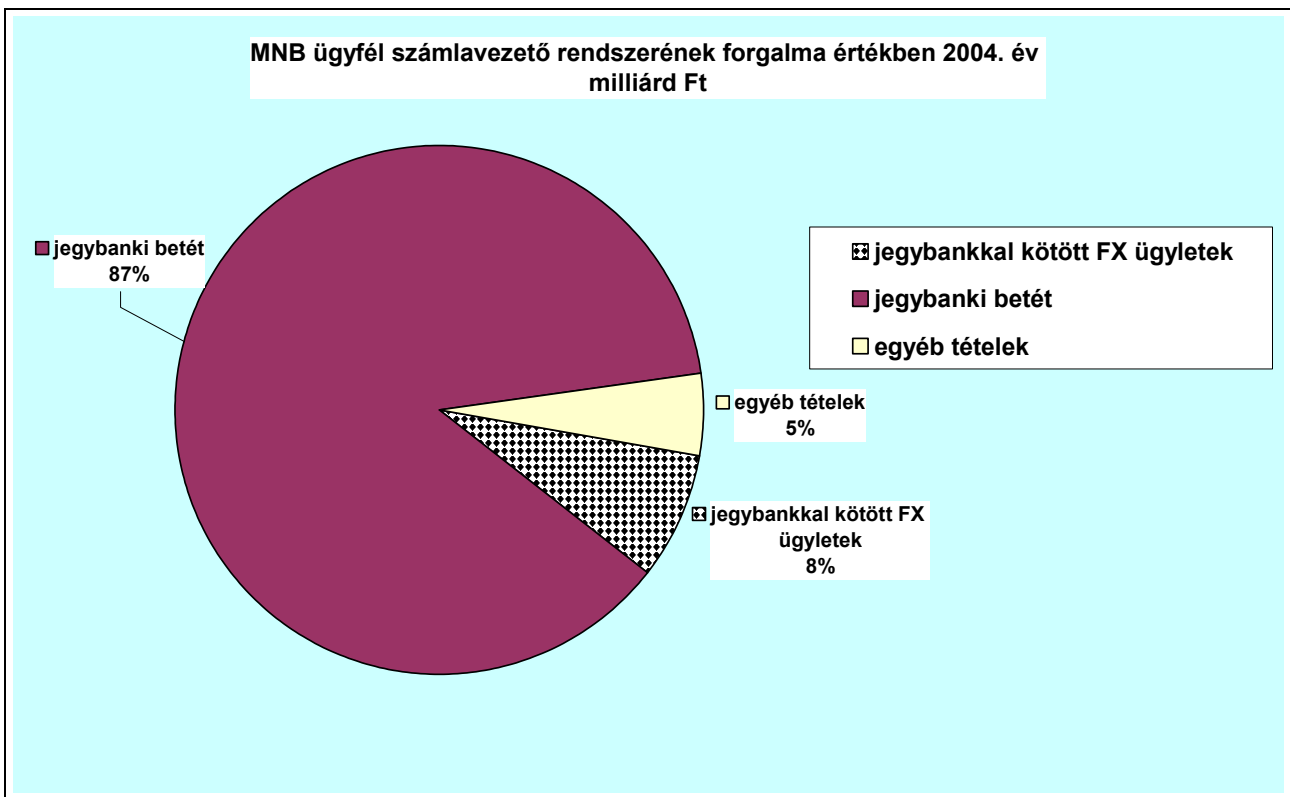
2.2.2. Az MNB ügyfélszámlavezető rendszere

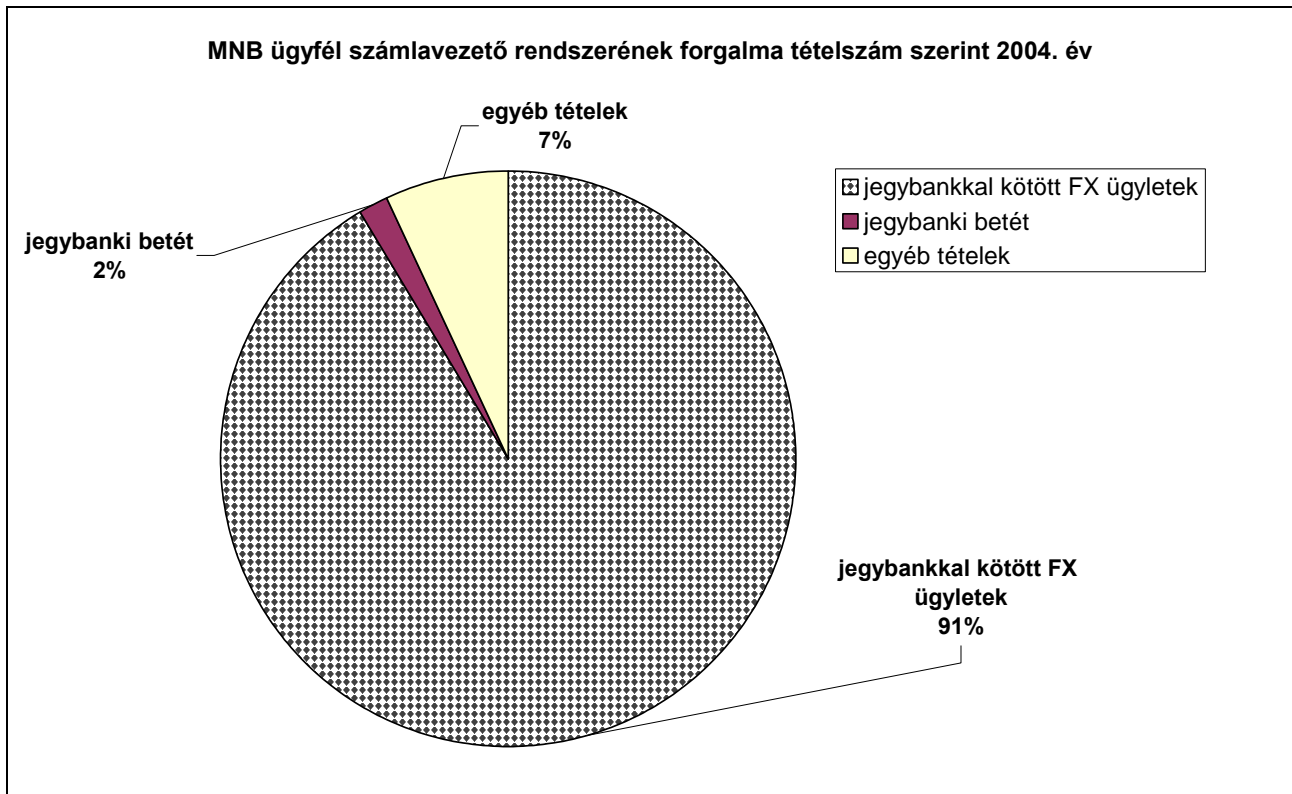
Az MNB ügyfélszámlavezető rendszerében 2004-ben 88,1 ezer db tételt könyveltek 13,8 ezer milliárd forint értékben, amely a 2003. évi forgalomhoz (71,4 ezer darab) képest a volumenben

23,4 %-os növekedést jelent, a 2003. évi forgalomhoz képest (7,6 ezer milliárd Ft) 1,9-szeres a növekmény.

Míg 2003-ban a műveletek 88,2 %-át az MNB-vel kötött deviza ügyletek forint oldali terhelése tette ki, a betételhelyezés aránya kicsi (2 %) volt (mivel csak a nem VIBER tagok betétügyletei, illetve a VIBER tagoknak az üzemidő végén megkötött betétügyletei miatti terhelést könyvelték az ügyfélszámlavezető rendszerben), addig 2004-ben már a jegybanki betét értéke aránya 87 %, az FX ügyletek aránya értékben 8 %-ra szorult vissza. Ennek oka, hogy az MNB-vel kötött kéthetes betétek könyvelése a VIBER-ből az ügyfélszámlavezető rendszerbe került. Az egyéb tételek aránya 5 %, melybe jutalék és kamatfizetések, azonnali inkasszók, illetve a nem VIBER tagok fizetési forgalma tartoznak.

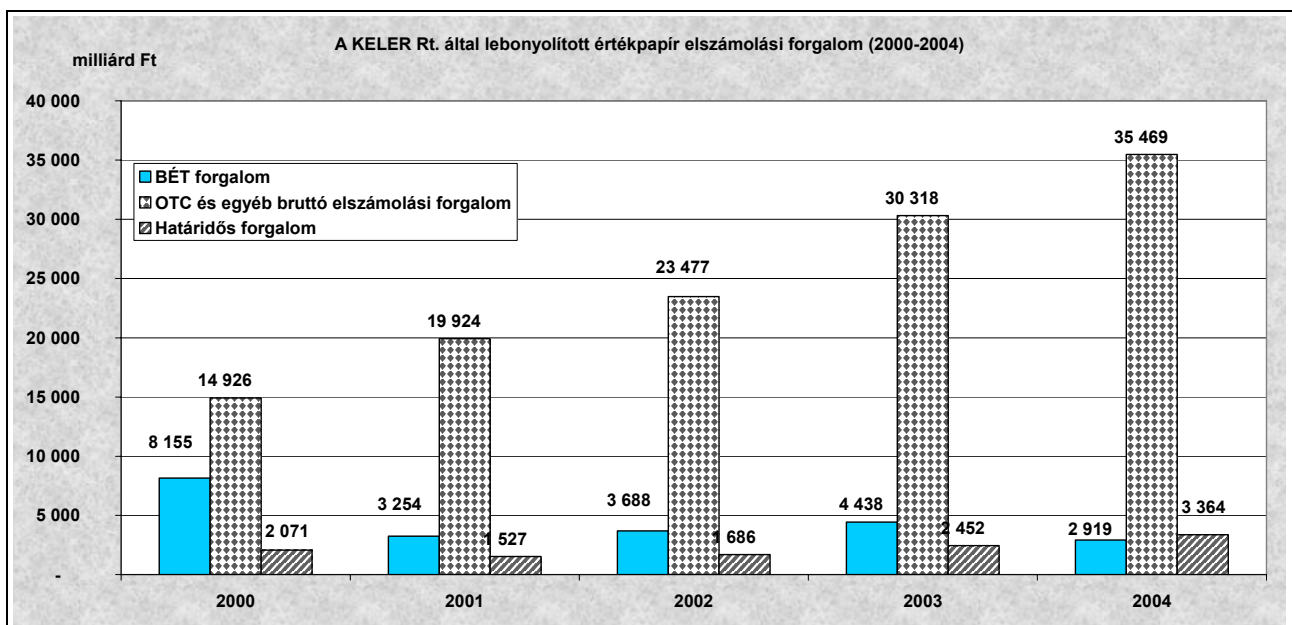
Az ügyfélszámlavezető rendszerben könyvelt tételek forgalmi értékének, illetve tételszámának megoszlását mutatja a következő két ábra.

2.3 Értékpapír elszámolási forgalom

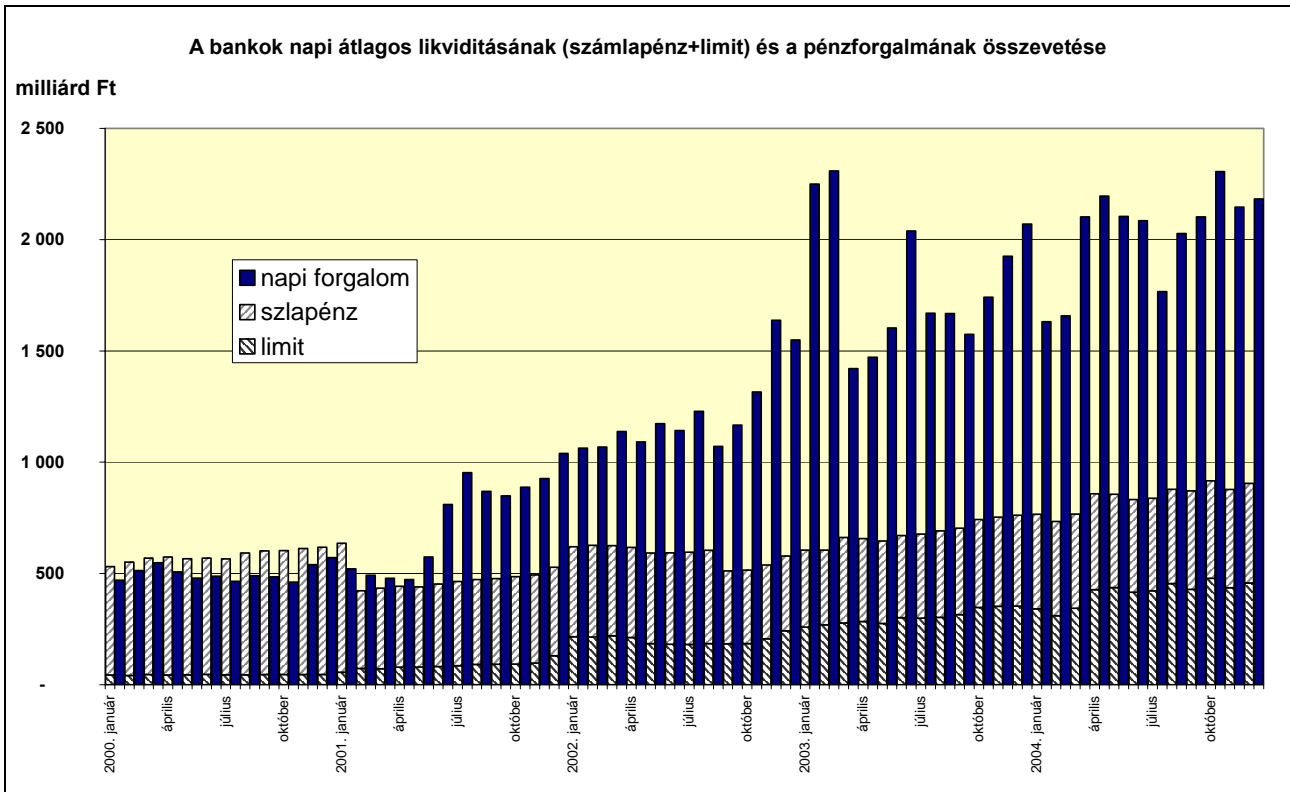
A KELER végzi a Budapesti Értéktőzsdén és Árutőzsdén kötött ügyletek, valamint az OTC ügyletek értékpapír oldali teljesítését, és kezdeményezi az MNB-nél számlát vezető hitelintézetek ügyleteinek pénzüldali teljesítését a VIBER-ben. A három piac forgalmának értéke 2004-ben **41,7 ezer milliárd forint** volt, ami a 2003. évi forgalmat 12,1 %-kal meghaladta. A forgalom túlnyomó részét az OTC ügyletek tették ki. Az értékpapír ügyletek forgalmának évenkénti megoszlását mutatja a következő grafikon.

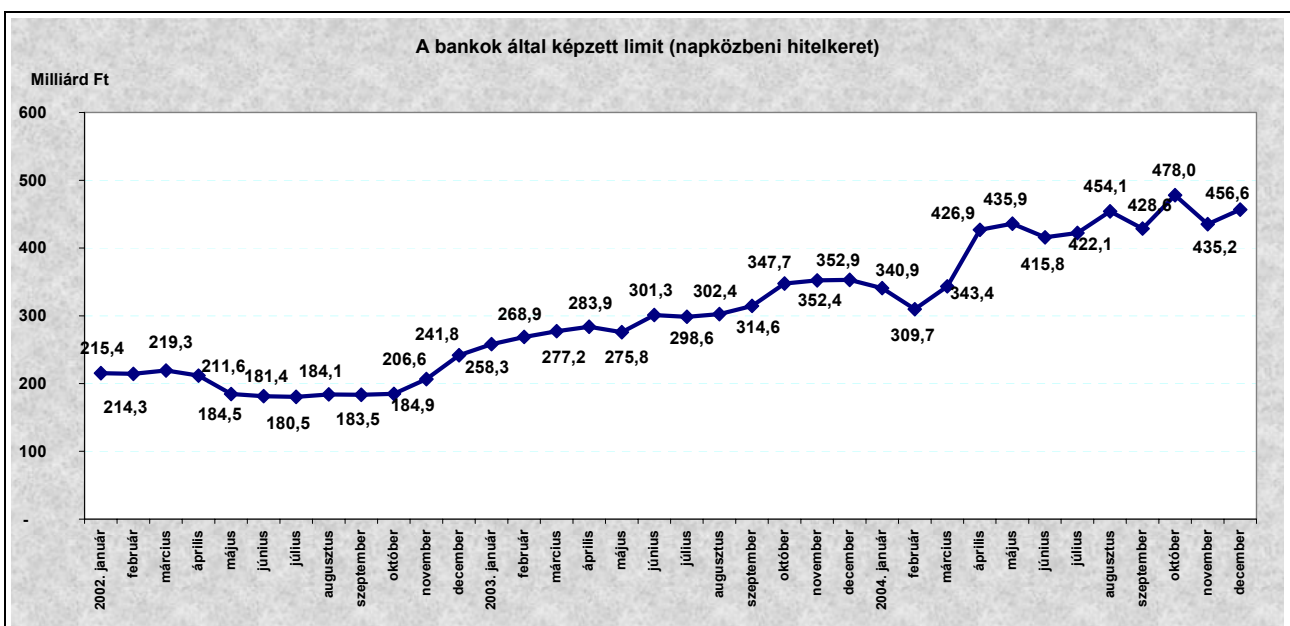
3. Likviditáskezelés a fizetési rendszerekben

A bankok által képzett napközbeni hitelkeret (a bankszámla egyenleg kiegészítése értékpapírok fedezete mellett) átlagos napi állománya 2004-ben 412,3 milliárd forint volt, ami 36 %-kal meghaladta a 2003. évi értéket. Az előző évhez képest a bankok összesített napi átlagos bankszámla állománya 13,5 %-kal nőtt és elérte a 429 milliárd forintot. A pénzforgalom lebonyolítására szolgáló –e két forrásból származó - likviditás napi átlagban 2 026 milliárd forint értékű VIBER és BKR együttes forgalom elszámolását tette lehetővé, ez az érték 11,8 %-kal meghaladja az előző évi napi forgalmat. A bankok tehát „bővebb” likviditással rendelkeztek a korábbi időszakhoz képest, és ezen belül egyértelműen az ingyenes napközbeni hitelt részesítették előnyben.

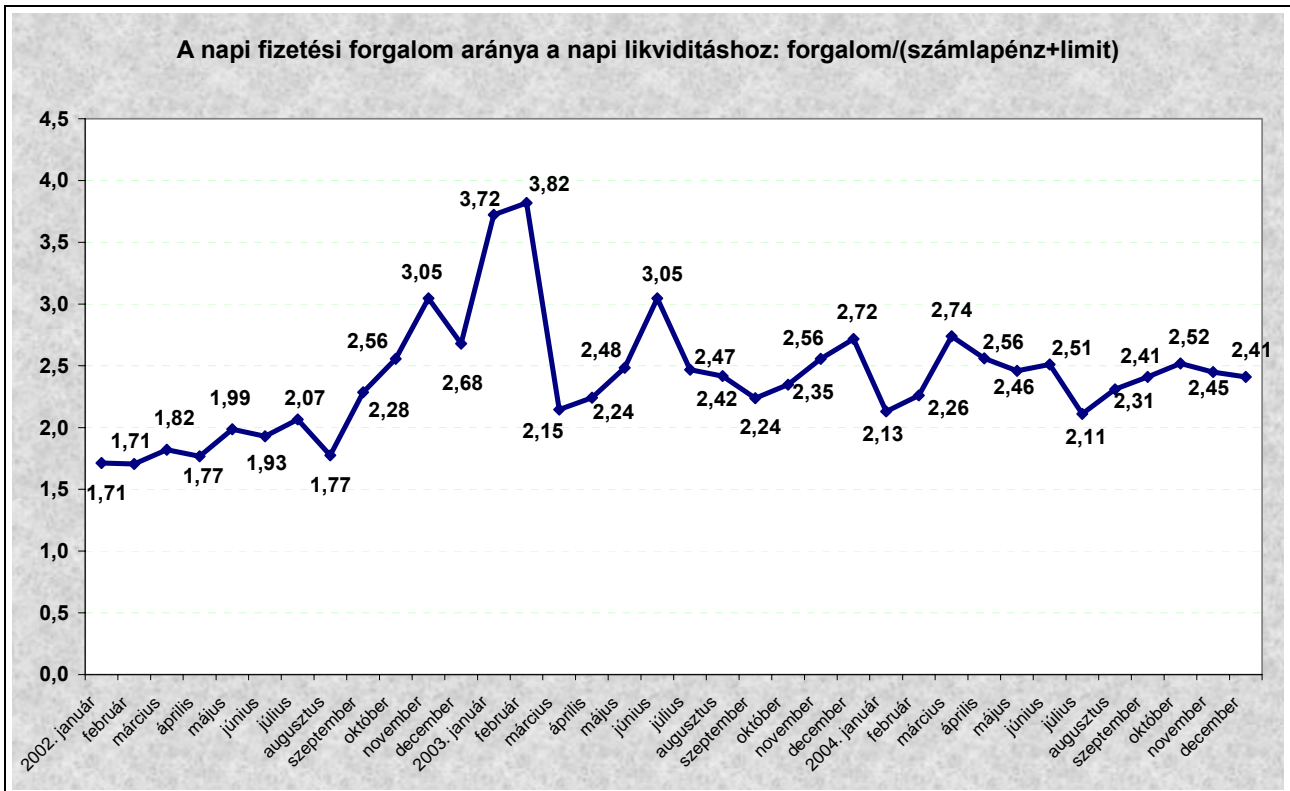
A bankok napi likviditásának és összes fizetési forgalmának egymás mellé rendelt értékeit mutatja a következő grafikon.

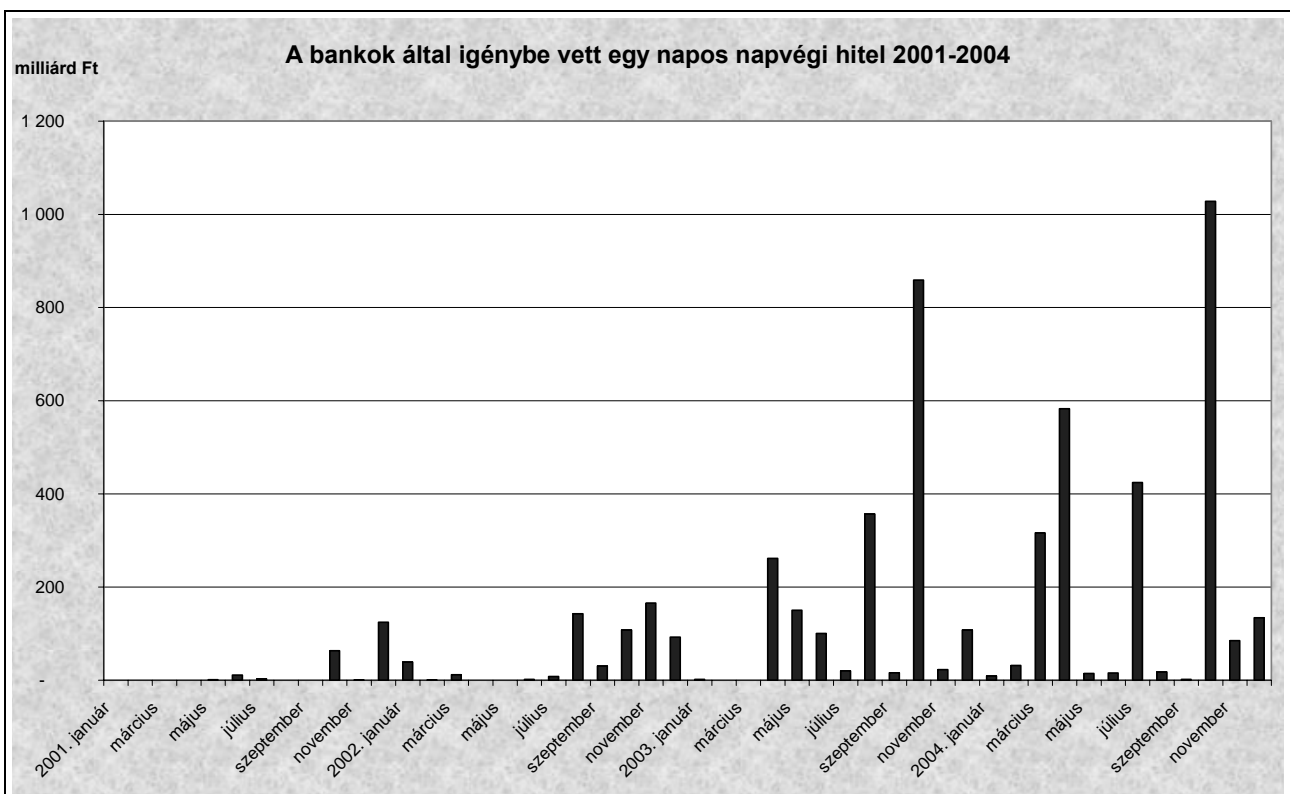
A napközbeni hitelkeret tendenciájában növekvő értékeit mutatja a következő grafikon.

Az átlagos napi forgalom a napi likviditás 2,5-szeresét tette ki az év folyamán. Nemzetközi összehasonlításban a VIBER likviditása kiemelkedően magasnak mondható. A bankrendszer átlagos napi likviditásának és pénzforgalmának havi alakulását mutatja a következő grafikon.

A nap végén is fennálló hitelkeret egy napos hitellé válik, melyből 2004-ben az MNB kumuláltan 2 659,7 milliárd Ft-ot folyósított, 40 %-kal többet, mint 2003-ban. Ezen hitelek napi átlagos állománya 10,5 milliárd forint volt.

A napvégi hitel nagymértékű növekedésével egyidejűleg a jegybanknál elhelyezett betétek összege (15,7 billió forint, 2003-ban 39,9 billió forint) az előző évhez viszonyítva egyharmadára csökkent, mely 2004 folyamán egyenletesebb betét elhelyezést jelentett 2003-hoz viszonyítva. A következő grafikon a jegybanki betét elhelyezést mutatja havi bontásban, kiegészítve a havi napvégi hitelek összegével.

